

Handläggare
Suzanne HartenbergerTill
Bromma stadsdelsnämnd

Tertialrapport Tertial 1 2019 för Bromma stadsdelsnämnd

Förslag till beslut

Förslag till beslut

1. Nämnden godkänner tertialrapport 1 med bilagor och överlämnar den till kommunstyrelsen.
2. Nämnden godkänner reviderad handlingsplan mot våldsbejakande extremism 2019 enligt bilaga 2.
3. Nämnden ansöker om 124 tkr för kompetensutveckling inom socialtjänsten gällande beroende och missbruk enligt bilaga 3
4. Nämnden ansöker om 73 tkr för kompetensutveckling inom äldreomsorgen gällande lågaffektivt bemötande enligt bilaga 4
5. Nämnden ansöker om 79 tkr för kompetensutveckling kring läkemedelshantering inom äldreomsorgen enligt bilaga 5
6. Nämnden ansöker om 235 tkr för kompetensutveckling i palliativ vård inom äldreomsorgen enligt bilaga 6
7. Nämnden ansöker om 128 tkr för kompetensutveckling om psykisk ohälsa inom äldreomsorgen enligt bilaga 7
8. Nämnden ansöker om 62 tkr för kompetensutveckling inom socialtjänsten i arbetssättet Signs of Safety enligt bilaga 8
9. Nämnden ansöker om 307 tkr för klimatinvestering i form av inköp av elcyklar till hemtjänsten enligt bilaga 9
10. Nämnden ansöker om 250 tkr för klimatinvestering i form av solcellskomprimatorer enligt bilaga 10
11. Nämnden ansöker om 1 300 tkr för klimatinvestering i form av LED-belysning vid Solviks motionsspår enligt bilaga 11
12. Nämnden ansöker om 2 300 tkr för trygghetsskapande åtgärder i form av belysningsåtgärder vid Bällsta å i Annedal enligt bilaga 12

Bromma stadsdelsnämnd

13. Nämnden ansöker om 300 tkr för trygghetsskapande åtgärder i form av beskärning och röjning av sly, buskar och ungträd utmed Solviks motionsspår enligt bilaga 13
14. Nämnden ansöker om 350 tkr för trygghetslarm på Sörklippans äldreboende
15. Nämnden ansöker om 200 tkr för att stärka kris- och beredskapsplanen på vård- och omsorgsboenden vid värmebölja
16. Nämnden ansöker om 1 000 tkr för inventarier och för att rusta förskolornas inommiljöer och gårdar
17. Nämnden beslutar om omedelbar justering av ärendet

Lisa Kinnari
Stadsdelsdirektör

Peter Dacke
Avdelningschef, administration

Sammanfattning

Tertialrapport 1 2019 för Bromma stadsdelsnämnd följer upp de mål och indikatorer som kommunfullmäktige fastställt i stadens budget 2019. I tertialrapporten redovisas resultat och analyser av nämndens arbete under årets första fyra månader. Förvaltningen bedömer att nämnden bidrar till att kommunfullmäktiges tre inriktningsmål kommer att uppfyllas under året.

Bakgrund

Tertialrapporterna är en del av den löpande uppföljningen som kommunstyrelsen ansvarar för. Uppföljningen baseras i huvudsak på prognostiserade avvikelser mot budget och verksamhetsmål. Rapporteringen ger kommunstyrelsen en

samlad bild av budgethållning, effektivitet och kvalitet i relation till beslutade mål.

Ärendets beredning

Ärendet har utarbetats av förvaltningsledningen i samverkan med chefer och nyckelpersoner inom respektive avdelning.

Ärendet har behandlats i förvaltningsgrupp 2019-05-16, i pensionärsrådet 2019-05-13 och i rådet för funktionshinderfrågor 2019-05-14.

Innehållsförteckning

Sammanfattande analys.....	6
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål.....	9
1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla	9
1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort	9
1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i	14
1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige	18
1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet.....	24
1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande	37
2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt	44
2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv	44
2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov	46
2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet	49
2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring	50
2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö	54
3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden	59
3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser	59
3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna.....	60
Uppföljning av ekonomi.....	68
Uppföljning av driftbudget.....	68
Resultatenheter	70
Investeringar.....	70
Omslutningsförändringar.....	71
Budgetjusteringar	71
Övrigt.....	73
Synpunkter och klagomål.....	73

Bilagor

Bilaga 1: Bilaga 01 - Sdn06

Bilaga 2: Bilaga 02 - Handlingsplan VBE

Bilaga 3: Bilaga 03 - Ansökan om medel för utbildning om beroende

Bilaga 4: Bilaga 04 - Ansökan om medel för utbildning i Durewallmetoden

Bilaga 5: Bilaga 05 - Ansökan om medel för utbildning i läkemedelshantering för omvårdnadspersonal

Bilaga 6: Bilaga 06 - Ansökan om medel för utbildning av palliativa ombud

Bilaga 7: Bilaga 07 - Ansökan om medel för utbildning kring psykisk ohälsa hos äldre

Bilaga 8: Bilaga 08 - Ansökan om medel för utbildning i Signs of Safety

Bilaga 9: Bilaga 09 - Ansökan om medel för klimatinvestering i form av elcyklar

Bilaga 10: Bilaga 10 - Ansökan om medel för klimatinvestering i form av BigBelly

Bilaga 11: Bilaga 11- Ansökan om medel för klimatinvestering i form av LED-belysning i Solviks motionsspår

Bilaga 12: Bilaga 12 - Ansökan om medel för trygghetsskapande åtgärder vid Solviks motionsspår

Bilaga 13: Bilaga 13 - Ansökan om medel för trygghetsskapande åtgärder vid Solviks motionsspår

Sammanfattande analys

Förvaltningen gör bedömningen att kommunfullmäktiges tre inriktningsmål kommer uppfyllas helt under året.

En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Förvaltningen gör bedömningen att inriktningsmålet kommer att uppfyllas under året. Bedömningen grundas på att samtliga fem mål för verksamhetsområdet som är kopplade till inriktningsmålet bedöms uppfyllas.

Förvaltningen ger människor stöd i att ta till vara sina resurser och därigenom bli självförsörjande. Andelen vuxna personer som har ekonomiskt bistånd i Bromma är 0,74 procent av befolkningen. Andelen har ökat något under perioden. Införandet av nya arbetssätt pågår som förväntas leda till att fler vuxna personer blir självförsörjande.

Tryggheten i Bromma ska öka. Brommabornas upplevelse av trygghet har minskat kontinuerligt sedan 2016. Trygghetsarbetet har därför intensifierats under perioden. Ett antal trygghetsskapande åtgärder har genomförts och flera har påbörjats med målet att människor i Bromma ska vara trygga.

Förskoleverksamheten i Bromma ska ha hög kvalitet och verka utjämnande för barn med olika förutsättningar och uppväxtvillkor. Förskolan arbetar för att öka likvärdigheten mellan förskolorna med målet att erbjuda barn miljöer där de utmanas och stärks utifrån sina förmågor. Kompetensförsörjning inom förskolan är en stor utmaning på grund av bristen på legitimerade förskollärare. Det pågår ett aktivt arbete med att skapa strategier för att behålla, utveckla och rekrytera medarbetare.

För att brommaborna ska möta en verksamhet av hög kvalitet har den interna och externa samverkan ökat inom alla verksamhetsområden. Arbetet med att öka delaktigheten hos barn, ungdomar, vuxna och äldre pågår för att säkerställa att rätt insatser ges utifrån individuella behov. Det förebyggande arbetet är också centralt inom alla verksamhetsområden för att människor ska kunna leva ett självständigt liv.

Äldre i Bromma med omsorgsinsatser är nöjda och trygga. En stor utmaning är dock att öka kontinuiteten gällande antal medarbetare som ger insatser inom hemtjänsten. Ett arbete med att minska sjukfrånvaron och antalet vikarier samt att förbättra dagplanering pågår. En jämförelse med resultatet i stadens brukarundersökning och SLK:s årliga kontinuitetsmätning visar att ett sämre kontinuitetsvärde inte behöver betyda en lägre nöjdhet med insatsen.

En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Förvaltningen gör bedömningen att inriktningsmålet kommer att uppfyllas under året. Bedömningen grundas på att samtliga fem mål för verksamhetsområdet som är kopplade till inriktningsmålet bedöms uppfyllas.

Förvaltningen arbetar för ett gott företagsklimat som gör att företag vill etablera sig i stadsdelsområdet. Under årets första kvartal har i genomsnitt 60 företag nyregistrerats per månad. Företagare i Bromma har uttryckt att trygghetsfrågan är viktig för viljan att etablera sig i stadsdelsområdet, vilket resulterat i att fler trygghetsskapande åtgärder ska genomföras i områden med publik service och handel.

I Bromma ska människor oavsett funktionsförmåga bo i en bra välfungerande boendemiljö

med närhet till förskolor, grönområden och service. För att uppnå detta har ett antal åtgärder påbörjats och en del har genomförts under perioden. Två projekt för byggande av bostäder med särskild service har påbörjats men blivit försenade, de planeras att byggas under nästa år. Planarbetet för nya förskolor pågår för att möta framtida behov. Mariehäll är ett område som kommer att ha fortsatt brist på förskoleplatser trots att en förskola kommer att börja byggas i maj. I övriga områden motsvarar tillgången på platser prognostiserat behov.

Tillgängligheten ska förbättras både utomhus och i förvaltningens lokaler. Arbetet med att åtgärda enkelt avhjälpna hinder pågår.

För att minska förvaltningens klimatpåverkan sker allt fler transporter inom förvaltningens verksamheter med elcykel, elbil och kommunala färdmedel. Elmopeder kommer att prövas som alternativ till bil.

Tillgången till kultur, idrott och tillgänglig utemiljö har stor betydelse för människors livskvalitet oavsett ålder. Förskolebarnen erbjuds kultur och rörelse inom förskolans verksamhet. Skolbarn och ungdomar har möjlighet att delta i förvaltningens fritidsverksamhet och äldre erbjuds både kultur och andra aktiviteter inom äldreomsorgens verksamheter. Alla har tillgång till parker, badplatser, motionsspår och naturreservat för möjlighet till spontan motion och rörelse i närmiljön. För att öka utemiljöns tillgänglighet och användbarhet för alla oavsett funktionsförmåga genomförs löpande olika tillgänglighetsåtgärder.

För att uppnå en stor biologisk mångfald i Bromma genomförs en rad olika naturvårdande åtgärder. Exempelvis har grönytor omklassats till slåtterängar och död ved har lämnats kvar. Förvaltningen har uppmärksammat genom frågor och synpunkter från brommaborna att förvaltningens insatser ibland kan ses som ovårdad i naturen. En informationskampanj ska därför genomföras på temat biologisk mångfald.

En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Förvaltningen gör bedömningen att inriktningsmålet kommer att uppfyllas under året. Bedömningen grundas på att de två målen för verksamhetsområdet som är kopplade till inriktningsmålet bedöms uppfyllas.

Förvaltningen prognostiserar en budget i balans. Det pågår ett aktivt arbete för att samtliga verksamheter ska bedriva en verksamhet inom tilldelad budgetram samtidigt som måluppfyllelsen är hög. Samtliga enheters budget följs upp månadsvis. Om enheter riskerar att överskrida budget tas en handlingsplan fram för att komma tillrätta med det befarade underskottet. Som komplement till handlingsplanerna kan förvaltningen initiera stödteam till enheter som behöver stöd att klara budget inom tilldelade medel eller stöd i sin måluppfyllnad. Under årets första tertial har ett stödteam startats.

För en effektiv och kvalitetssäkrad inköpsprocess ska inköp i första hand ske elektroniskt. Andelen elektroniska inköp har ökat från ett snitt på 58 procent för 2018 till 66 procent för kvartal 1. Ökningen är ett resultat av genomförda utbildnings- och informationsinsatser.

Förvaltningens medarbetare är nyckeln till god kvalitet inom alla verksamhetsområden. Det är därför viktigt för förvaltningen att vara en bra arbetsgivare där medarbetare trivs och utvecklas. Genom den årliga medarbetarenkäten får förvaltningen underlag att arbeta vidare med för att utveckla verksamheten. Enkäten visade på höga resultat gällande motivation, ledarskap och styrning trots att resultatet minskat marginellt jämfört med föregående år.

Utmaningen är att höja motivation och engagemang hos framförallt yngre medarbetare.

Den totala sjukfrånvaron fortsätter att öka, i likhet med staden och landet totalt. I Bromma har det skett en ökning trots att det förebyggande och hälsofrämjande arbetet har stärkts inom verksamheterna. Det är framförallt korttidsjukfrånvaron som har ökat. Arbetet med att fånga upp de enheter som har behov av särskilt stöd behöver systematiseras och kvalitetssäkras ytterligare. För att ytterligare stärka arbetet med att förebygga ohälsa behöver kunskapen om personalekonomi öka bland förvaltningens chefer. Planering av en sådan insats ska ske under kvartal 2. Genom de kraftfulla åtgärder som genomförs och kommer att genomföras förväntas sjukfrånvaron inom förvaltningens verksamheter att minska.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål:

1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Förvaltningen bedömer att inriktningsmålet uppfylls under året.

Bedömningen grundas på att samtliga fem verksamhetsområdesmål som är kopplade till inriktningsmålet bedöms uppnås. Hur nämnden har bidragit till att uppfylla inriktningsmålet redovisas under respektive mål för verksamhetsområdet.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas helt under året. Bedömningen grundas på att årsmålen för sex av nio indikatorer bedöms uppnås helt, två indikatorer uppnås delvis och en uppnås inte under tertial 1. Underliggande nämndmål bedöms ha uppfyllts delvis under tertial 1. Bedömningen att målet kommer att uppfyllas helt på årsbasis grundar sig också i att KF:s aktiviteter kommer att genomföras under året.

Ekonomiskt bistånd

Förvaltningen ger vuxna personer stöd för att tillvarata sina resurser och bli självförsörjande. Andelen vuxna personer som har ekonomiskt bistånd i Bromma är 0,74 procent av befolkningen. Andelen har ökat något under perioden. Det är andelen män med ekonomiskt bistånd som har ökat jämfört med samma period förra året. En stor andel av försörjningsstödstagarna utgörs av ensamstående män. Av andelen män med ekonomiskt bistånd utgör 12 procent (30 personer) ungdomar som fått uppehållstillstånd enligt gymnasielagen.

Andelen barn som lever i familjer med ekonomiskt bistånd har jämfört med samma period föregående år minskat från 1 procent till 0,9 procent. Kunskapen om de riskfaktorer det innebär för barn att växa upp i ekonomiskt marginaliserade familjer gör att förvaltningen särskilt prioriterar arbetet med föräldrars självförsörjning. Detta har lett till att antalet barn som ingår i hushåll med ekonomiskt bistånd har minskat med 9 barn, från 172 till 163 barn, jämfört med samma period 2018.

Arbetet med att få vuxna i egen försörjning ska intensifieras genom nya arbetssätt. Bland annat ska frekvensen av personliga möten öka med personer som har ekonomiskt bistånd. Personliga möten skapar möjligheter till det förändringsarbete som krävs av klienten för att bli självförsörjande. Arbetet med att träffa klienter mer frekvent har inte kommit igång enligt plan, men när socialtjänstens organisationsförändring är genomförd fullt ut ska klienter träffa sin handläggare minst en gång per månad. Den interna samverkan och samverkan med Jobbtorg ska också öka för att fler personer ska komma i arbetsmarknadsinsatser. Dessa

åtgärder ska leda att andelen vuxna som har ekonomiskt bistånd i Bromma minskar innan året är slut.

Stockholmsjobb

Stockholmsjobb är en arbetsmarknadsinsats som innehåller en kommunal visstidsanställning med lön. Den riktar sig till personer som står långt från arbetsmarknaden och till unga 16-29 år. Fem aspiranter har under perioden fått Stockholmsjobb. För att uppnå årsmålet 25 stycken behöver arbetet intensifieras. Samarbetet med Jobbtorg behöver stärkas och Stockholmsjobb behöver erbjudas frekventare. Arbetet med att upprätta individuella planer tillsammans med klienter och Jobbtorg behöver komma igång i större utsträckning.

Feriejobb

Ungdomar i Bromma och Hässelby-Vällingby erbjuds sommarjobb i förvaltningens olika verksamheter. 420 platser kommer att tillhandahållas, av dessa kommer 100 gå till ungdomar i Hässelby-Vällingby. Det kan hända att alla platser inte blir tillsatta på grund av att ungdomar tackar nej till erbjuden plats, men målsättningen är att 320 brommaungdomar i åldern 16-19 år ska sommarjobba inom förvaltningens verksamheter. Just nu pågår matchningen av platser där det eftersträvas en jämn könsfördelning. När platserna är tilldelade kommer ungdomarna bjudas in till informationsmöten.

VFU - verksamhetsförlagd utbildning

Samverkan med universitet, högskolor och andra lärosäten fortsätter. Praktikplatser erbjuds som ett led i arbetet med att vara en attraktiv arbetsgivare och mottagandet av studenter utgör en viktig rekryteringsgrund. Målet är att förvaltningens verksamheter ska erbjuda över 100 platser för verksamhetsförlagd utbildning och praktik för högskolestuderande under 2019. Under första tertialen har 56 studenter gjort praktik inom förvaltningen.

Samhällsvägledning till nyanlända

Förvaltningens samhällsvägledare på medborgarkontoret har genom rutiner säkerställt att alla nyanlända som är folkbokförda i stadsdelen får information om medborgarkontoret och dess samhällsvägledning. Medborgarkontorets statistik visar att frågor om bostad och arbete är vanligt förekommande, men att nyanlända är underrepresenterade i besöksstatistiken. Verksamheten har därför utvecklat det uppsökande arbetet. Under perioden har samhällsvägledarna besökt olika verksamheter inom stadsdelsområdet som möter nyanlända. Målet är att fler nyanlända ska känna en trygghet i och ha kunskap om att de kan vända sig till medborgarkontoret för att få samhällsvägledning inom frågor som bland annat rör bostadssituationen och egen försörjning.

Arbetslivsinriktade insatser för personer med funktionsnedsättning

För att stödja personer med funktionsnedsättning och personer inom socialpsykiatrins målgrupp till egen försörjning behövs mer arbetslivsinriktade insatser som möter målgruppernas behov. Offentligt skyddat arbete - OSA är en insats som på sikt ska kunna leda till en anställning på den ordinarie arbetsmarknaden. Under perioden har sju personer haft en OSA-anställning. Det ska jämföras med 2018 då totalt 12 personer hade en OSA-anställning. Förändrade arbetssätt har genomförts som innebär att personer med funktionsnedsättning prövar sin arbetsförmåga genom arbetsträning innan OSA för att säkerställa att den enskilde klarar en sådan anställning. Detta innebär att antalet personer med OSA-anställning succesivt kommer att öka under året efter genomförd arbetsträning. Den interna samverkan har också ökat för att personer med insatsen daglig verksamhet ska komma vidare mot arbete.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd	0,9 %			0,9 %	0,7 %	0,7 %	2,8 %	Tertial 1 2019
   Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	0,74 %	0,9 %	0,77 %	0,72 %	0,63 %	0,63 %	1,6 %	Tertial 1 2019
Analys Bromma är en socioekonomisk stark stadsdel där färre brommabor än genomsnittet i staden lever på ekonomiskt bistånd. Den negativa trenden håller dock i sig, med en ökning av andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen, i motsats till flertalet övriga stadsdelar som påvisar en positiv trend efter en långvarig högkonjunktur på arbetsmarknaden. Utifrån resultatet ska arbetet intensifieras för att fler människor ska bli självförsörjande. Under tertial 1 har en kartläggning av pågående ärenden gjorts för att utröna hur arbetet ska fortskrida. Bland annat ska samverkan, internt och externt, öka för att fler personer ska nå egen försörjning. Både på nationell nivå och i Stockholms stad är det större andel män än kvinnor som uppbär ekonomiskt bistånd. (se t ex Socialstyrelsens rapport "Kartläggning av socialtjänstens arbete med ekonomiskt bistånd ur ett jämställdhetsperspektiv" artikelnummer 2018-11-7). I Stockholms stads Socialtjänstrapport för 2017 tänker man sig att en möjlig förklaring kan vara att majoriteten av nyanlända personer som bosatt sig i kommunen är män. I Bromma har andelen män ökat procentuellt jämfört med 2018 medan andelen kvinnor ligger på samma nivå. Antalet personer i åldern 18-24 år med ekonomiskt bistånd är 1,11 procent i Bromma, vilket ska jämföras med 0,83 procent föregående år. Ökningen kan antas bero på nyanlända män som bosatt sig i stadsdelen.								
   Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	0,51 %	0,48 %	0,53 %	0,51 %	0,4 %	0,4 %	1,1 %	Tertial 1 2019
Analys Andelen vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd ligger kvar på samma nivå som 2018. Under perioden har brukare identifierats som passar för olika åtgärder som AMA (aktiviteter mot arbete), arbetsträning, OSA (offentligt skyddat arbete) och Stockholmsjobb för att därigenom minska antalet vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd. Effekterna av denna satsning kommer märkas senare under 2019. Ett nära samarbetet med sjukskrivna klienters vårdgivare behövs för att klienterna ska få rätt insatser för att komma vidare till egen försörjning. Under perioden har aktuella vårdgivare kartlagts för att möjliggöra ett samarbete. Skillnaden mellan könen kan förklaras med att ohälsan är större bland kvinnor än män. Fler kvinnor än män är sjukskrivna eller har sjukersättning. För att komma tillbaka till egen försörjning vid ohälsa krävs ofta mer rehabiliterande insatser vilket tar längre tid än rena arbetsmarknadsinsatser.								
   Antal aspiranter som fått Stockholmsjobb	5 st	4 st	1 st	5 st	25 st	25 st	1 050 st	Tertial 1 2019
Analys Stadsledningskontoret har uppmanat samtliga nämnder att höja sina årsmål. Förvaltningen har höjt årsmålet från 20 till 25 aspiranter som fått Stockholmsjobb.								
  Antal tillhandahållna platser för feriejobb	420			414	420	420 st	9 000 st	Tertial 1 2019
Analys Stadsledningskontoret har uppmanat Bromma stadsdelsnämnd att höja sitt årsmål. Förvaltningen har höjt årsmålet från 400 till 420 tillhandahållna platser för feriejobb. 100 av platserna ska lämnas till Hässelby-Vällingbys stadsdelsförvaltning.								
  Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	28			34	30	30 st	1 050 st	Tertial 1 2019
Analys Stadsledningskontoret har uppmanat samtliga nämnder att höja sina årsmål. Förvaltningen har höjt årsmålet från 25 till 30 platser för Stockholmsjobb.								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för verksamhetsförlagd utbildning	56			101	70	70	Tas fram av nämnden	Tertial 1 2019
   Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi	320 st	162 st	158 st	301 st	320	320 st	9 000 st	Tertial 1 2019
Analys Stadsledningskontoret har uppmanat Bromma stadsdelsnämnd att höja sitt årsmål. Förvaltningen har höjt årsmålet från 300 till 320 ungdomar som fått feriejobb i stadens regi. Vid tertialens slut pågick ännu matchning, redovisat utfall kommer sannolikt att ändras till nästa tertialuppföljning.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utveckla arbetet med samhällsvägledning för nyanlända, med särskilt fokus på att ge kunskaper om bostadssituationen.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med arbetsmarknadsnämnden, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna stärka samverkan kring personer med olika funktionsnedsättningar och förbättra målgruppens möjligheter att komma in på arbetsmarknaden.	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

1.1.1 I Bromma är människor självförsörjande

 Uppfylls delvis

Beskrivning

Att stödja människor att ta tillvara sina resurser ökar förutsättningarna för att människor ska bli självförsörjande. Bromma är en socioekonomiskt stark stadsdel. Färre brommabor än genomsnittet lever på ekonomiskt bistånd. Andelen personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen ligger kvar på samma nivå sedan flera år tillbaka. En oroande trend är att antalet försörjningsstödstagare i Bromma ökar medan de flesta stadsdelar påvisar motsatta siffror efter en långvarig högkonjunktur på arbetsmarknaden. Förvaltningen behöver därför intensifiera arbetet med att få ut människor i egen försörjning. Som ett led i att stödja personer till att bli självförsörjande ska frekvensen av personliga möten öka med personer som har ekonomiskt bistånd. Offentligt skyddad anställning (OSA), arbetsträning, praktikplatser och Stockholmsjobb ska erbjudas frekventare och åtgärder av detta slag ska öka. För att uppnå årsmålen för indikatorerna om Stockholmsjobb och antal praktiktillfällen behöver samverkan med Jobbtorg förbättras. Individuella planer behöver upprättas tillsammans med klient och Jobbtorg som gör att den enskildes möjlighet till självförsörjning ökar.

Kunskapen om de riskfaktorer för barn som växer upp i ekonomiskt marginaliserade familjer gör att förvaltning särskilt behöver prioritera arbetet med självförsörjning och självständighet.

Budget- och skuldrådgivning ges till barnfamiljer inom en vecka. Ytterligare insatser behövs för att fler barnfamiljer ska bli självförsörjande. Förvaltningen ska säkerställa att barnkonsekvensanalyser görs i alla ärenden som berör barn för att garantera att barns rättigheter finns med i beslutsfattandet. I Bromma är andelen kvinnor som är beroende av långvarigt ekonomiskt bistånd något högre än bland män. Insatser för kvinnor som står långt från arbetsmarknaden behöver utvecklas.

Arbetet med att ge samhällsvägledning till nyanlända ska fortsätta, nu med särskilt fokus på kunskaper om bostadssituationen. Arbetet ska utvecklas för att nå fler nyanlända kvinnor och män. Inom ramen för samhällsvägledning ska samarbetet med civilsamhället och med andra aktörer utvecklas med avseende på aktiviteter som leder till egen försörjning.

För att stödja personer med funktionsnedsättning och personer inom socialpsykiatriens målgrupp till egen försörjning behövs mer arbetslivsinriktade insatser som möter målgruppernas behov. Under året kommer ett ökat fokus ligga på att arbeta med målgrupperna.

I Bromma erbjuds feriejobb till gymnasieungdomar. Feriearbeten kommer att geografiskt utökas då brommaungdomar kommer beredas arbete inom resterande stadsdelar inom fyringen. Allt för att öka möten över socioekonomiska gränser för att vidga vyerna för unga från både Järva, Hässelby/Vällingby och Bromma. Utbytet mellan stadsdelarna främjar sammanhållningen i staden och möjliggöra för fler ungdomar att testa arbete i andra stadsdelar än där man bor. Samverkan med universitet, högskolor och andra lärosäten fortsätter. Praktikplatser erbjuds som ett led i arbetet med att vara en attraktiv arbetsgivare.

Förväntat resultat

Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen minskar och därmed även andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd.

Antalen personliga besök och klientkontakter med syftet om återgång till egen försörjning inom försörjningsstöd ökar.

Nyanlända etablerar sig snabbt på arbetsmarknaden.

Förvaltningen erbjuder ett stort antal feriejobb till ungdomar samt praktikplatser till studenter från olika lärosäten.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel klienter med ekonomiskt bistånd som har personliga möten med handläggare minst 1 gång per månad	20,42 %				75 %	90 %		Tertial 1 2019
Analys Det låga resultatet kan antas bero på att socialtjänstens organisationsförändring inte är genomförd fullt ut. När den planerade förändringen är genomförd kommer handläggare få en ökad möjlighet att träffa klienter oftare, vilket ska leda till en högre måluppfyllnad.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Utveckla arbetssätt för att nå nyanlända kvinnor och män för att ge samhällsvägledning	2019-01-01	2019-12-31	
 Utveckla arbetssätt, inom ramen för samhällsvägledning, som aktivt vägleder nyanlända i bostadsfrågor	2019-01-01	2019-12-31	
 Utveckla samarbete, inom ramen för samhällsvägledning för nyanlända, med representanter för civilsamhället och/eller andra aktörer avseende aktiviteter som leder till egen försörjning	2019-01-01	2019-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas under året. Bedömningen grundas på att årsmålen för fyra av fem indikatorer bedöms uppnås helt och en indikator uppnås delvis. Underliggande nämndmål bedöms uppfyllas. Bedömningen att målet kommer att uppfyllas helt grundar sig också i att KF:s aktiviteter kommer att genomföras under året.

RSA

Varje år genomför förvaltningen liksom övriga förvaltningar och bolag i Stockholms stad en risk- och sårbarhetsanalys (RSA). Analysen bidrar till det förebyggande arbetet och skapar en beredskap för att hantera kriser och extra ordinära händelser i samhället. Analysen sker i flera steg. Under perioden har steg 1 genomförts.

En trygg stadsdel

Brommabornas upplevelse av trygghet i stadsdelen har minskat kontinuerligt sedan 2016. Trygghetsarbetet har därför intensifierats under perioden. Ett antal trygghetsskapande åtgärder har genomförts och påbörjats. Utifrån stadens trygghets- och säkerhetsprogram har en matris upprättats för att klargöra vilken/vilka funktioner som ansvarar för respektive område i programmet. Kommunikation och implementering av det fortsatta arbetet pågår för att säkerställa att stadens gemensamma trygghetsprogram omsätts i förvaltningens arbete.

Arbetet med att inrätta ett operativt BRÅ (brottsförebyggande råd) har påbörjats för att skapa en gemensam lägesbild. Arbetet har utgått från en metod som Örebro universitet arbetat fram, "Effektiv Samordning för Trygghet", EST. Syftet med ett operativt BRÅ är samtliga aktörer (förvaltning, polis, skola, bostadsbolag, grannstöd m.fl.) ska ha en gemensam, aktuell och riktig lägesbild. Genom att skapa regelbundna gemensamma lägesbilder kan otrygga platser och områden i Bromma identifieras och insatser kan genomföras på dessa platser.

Det mest brottsutsatta området i stadsdelsområdet är Brommaplan. För att förbättra insatserna i detta område anordnar stadsdelen ett trygghetsevent i området i början av juni för medborgare. Vid eventet kommer förutom representanter från stadsdelsförvaltningens och stadsdelsnämnden även olika aktörer att delta såsom lokalpolisen, fastighetsägare, affärsidkare, fastighetsägare och föreningsliv med flera. Syftet är dels att ge en bild av hur stadsdelen arbetar med trygghetsfrågorna vid Brommaplan och i stadsdelsområdet som helhet. Vidare ges också medborgare möjlighet att komma med inspel om hur och på vilket sätt de

tycker att tryggheten vid Brommaplan men även hur andra stadsdelar inom Bromma stadsdelsområde kan stärkas. Trygghetsevenet ger också en möjlighet att initiera en start för stadsdelens arbete med platssamverkan framförallt runt Brommaplan.

Förvaltningen arbetar för att fler områden inom Bromma stadsdelsområde ska bli så kallade paragraf 3-områden (lagen (1980:578) om ordningsvakter § 3). Detta innebär att ordningsvakter med utökat förordnade kan ingripa inom området mot brottslighet på allmän plats. Det är polisen som bestämmer vilka geografiska områden som ska ingå i ett paragraf 3-område.

Andra trygghetsskapande insatser som genomförts under perioden är förbättrad belysning, gallring, slyröjning, beskärning samt tillhörande informationsåtgärder om vad som ska genomföras på parkmarken under året. Minst två trygghetspromenader för att identifiera otrygga platser och områden i Bromma kommer att genomföras under året.

Under perioden har den lokala lägesbilden i handlingsplanen för våldsbejakande extremism, VBE, reviderats (bilaga 2).

Det är svårt att mäta effekten av trygghetsskapande arbete. Forskning visar dock att den metod, EST, som stadsdelen valt att arbeta utifrån har haft positiv effekt på den upplevda tryggheten.

Stadsmiljö

Brommabornas nöjdhet med stadsmiljön och renhållning samt skötsel av parker har minskat enligt medborgarundersökningen 2018 jämfört med tidigare år. För att öka nöjdheten har olika åtgärder satts in. Bland annat ökad kontroll av renhållningsåtgärder på parkmark och anpassade frekvenser för tömning av skräpkorgar och städning av grönytor. Ytterligare fem solcellsdrivna sopkomprimatorer har placerats ut i parkmiljön på platser där många vistas.

Entreprenörens insatser följs regelbundet upp vid driftsmöten och genom kontroller ute på fältet samt genom inkomna synpunkter/klagomål. Arbete med att besvara och ge snabbare återkoppling på synpunkter och klagomål som inkommer i synpunktsportalen har skärpts. Synpunkter och önskemål som framkommer vid olika dialogmöten med brommaborna om till exempel utvecklingen av parkmark och inför parkinvesteringar ska fortsatt tas tillvara.

Förvaltningen arbetar utifrån den egna parkförsörjningsplanen som är ett arbetsverktyg vilket tydliggör de förbättringar som ska genomföras i stadsdelens parker och grönområden. Planens övergripande syfte är att öka tillgängligheten, tryggheten och därmed öka brommabornas nöjdhet med skötseln av parker och grönområden.

Samverkan för barn i behov av särskilda insatser

Stadsdelsnämnderna har fått i uppdrag från kommunfullmäktige att i samarbete med utbildningsnämnden och i samverkan med polis och fritidsverksamhet inrätta och bidra till lokala operativa samverkansforum för barn i behov av samlade insatser från skola och socialtjänst. Arbetet med ett lokalt operativt samverkansforum har påbörjats. Socialtjänsten och fält- och fritidsverksamheten träffar kommunpolisen regelbundet för att upptäcka och därigenom kunna ge tidiga insatser till unga i riskzonen. Vid en rektorsträff har skolorna bjudits in till samverkan, men skolan har ännu inte deltagit. Förvaltningen fortsätter arbetet för att hitta former som kan leda till ett samverkansforum där även skolan känner det angeläget att delta. Samverkan med skolan sker idag på individnivå genom fältverksamheten och socialtjänsten.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flicko r	Perio dens utfall VB 2018	Progn s helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel genomförda åtgärder inom ramen för risk- och sårbarhetsanalys (RSA)						100 %	100 %	2019
  Andel stockholmare som upplever trygghet i den stadsdel där man bor				77 %		80 %	77 %	2019
Analys Indikatorn bygger på en enkätfråga i medborgarundersökningen, stadsmiljöenkäten. Resultatet publiceras i höst.								
  Stockholmarnas nöjdhet med renhållning och städning				67 %		71 %	71 %	2019
Analys Indikatorn bygger på en enkätfråga i medborgarundersökningen, stadsmiljöenkäten. Resultatet publiceras i höst.								
  Stockholmarnas nöjdhet med skötsel av park och grönområden				58 %		71 %	71 %	2019
Analys Indikatorn bygger på en enkätfråga i medborgarundersökningen, stadsmiljöenkäten. Resultatet publiceras i höst. Prognosen baseras på 2018 års resultat som påvisar en utmaning eftersom det är en stor differens mellan föregående års utfall och årsmålet. Åtgärder vidtas under året för att öka brommabornas nöjdhet. Förvaltningens parkförsörjningsplan innehåller bland annat förbättringar som kontinuerligt ska genomföras i stadsdelens parker och grönområden. Syftet med planen är att få en övergripande planering för att öka tillgängligheten, tryggheten och därmed öka brommabornas nöjdhet med skötseln av parker och grönområden. Entreprenörens insatser följs upp regelbundet vid driftsmöten, genom kontroller ute på fältet och genom inkomna synpunkter/klagomål.								
  Stockholmarnas nöjdhet med stadsmiljön						88 %	88 %	2019
Analys Indikatorn bygger på en enkätfråga i medborgarundersökningen, stadsmiljöenkäten. Resultatet publiceras i höst.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med bostadsbolagen och stadsdelsnämnderna utveckla samverkan mot våldbejakande extremism.	2019-01-01	2019-08-31	
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna inventera behovet och lämplig geografisk placering av nya parklekar.	2019-01-01	2019-12-31	
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda möjligheterna och de ekonomiska konsekvenserna för fler parklekar med djur i staden.	2019-01-01	2019-12-31	
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna verka för att utreda vilka områden som kan läggas till - och utöka redan godkända områden – som platser där stadens ordningsvakter verkar för att skapa trygghet för medborgarna.	2019-01-01	2019-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med utbildningsnämnden och i samverkan med polis och fritidsverksamhet inrätta och bidra till lokala operativa samverkansforum för barn i behov av samlade insatser från skola och socialtjänst.	2019-01-01	2019-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Trafiknämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda möjligheterna till utveckling av Stockholms stadsmiljöer genom exempelvis brukaravtal för skötsel av parklekar eller stadsodling.	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

1.2.1. I Bromma är människor trygga och upplever stadsdelsområdet som säkert och välskött

 Uppfylls helt

Beskrivning

Brommabornas upplevelse av trygghet i stadsdelen har minskat kontinuerligt sedan 2016. För att människor ska vara trygga i stadsdelen behöver förvaltningen arbeta med fler trygghetsskapande åtgärder. Utifrån stadens trygghets- och säkerhetsprogram ska ett trygghetsprogram upprättas för Bromma i vilket trygghetsarbetet ska förtydligas och utvecklas. Förvaltningen har tillsatt en trygghets- och säkerhetssamordnare som ska stödja och utveckla trygghets- och säkerhetsarbetet i stadsdelen samt förbättra det brottsförebyggande arbetet i samverkan med externa aktörer.

Genom olika insatser ska tryggheten i områden med otrygghet öka. I samverkan med Stockholms stad och lokalpolisområdet ska fem övervakningskameror installeras på Brommaplan. För att ytterligare öka tryggheten ska möjligheten till utökning av ordningsvakter inom stadsdelsområdet ses över. Förvaltningen fortsätter också att utveckla sin samverkan med polisen och stadens ordningsvakter för att tillsammans skapa bättre grund för trygghet i stadsdelen. Lägesbilden kring våldsbejakande extremism tas fram tillsammans med polis. Utifrån lägesbild görs en bedömning av hur det fortsatta arbetet ska bedrivas. Där det finns problem med våldsbejakande extremism ska insatser genomföras.

Fält- och fritidsverksamheten är viktig i det trygghetsskapande arbetet. Det förebyggande arbetet leder till minskad skadegörelse, minskad rekrytering till kriminalitet och alkohol/drognyttjande. Förvaltningen samverkar med polis, skola och andra relevanta externa aktörer för att finna och ge tidiga insatser till unga i riskzonen. Förvaltningen arbetar också både våldspreventivt och våldsbehandlande bland annat via relationsvårdsteam och Relationsvårdscentrum Väst.

Information om insatser som görs i utemiljön, både trygghetsskapande insatser och andra insatser behöver bli tydligare. Information ska ske genom skyltning och genom andra informationsvägar. Förvaltningen fortsätter också arbetet med slyröjning och förbättrad belysning, trygghetspromenader och medborgardialoger, åtgärder som förväntas öka tryggheten i stadsdelen.

För människors upplevelse av trygghet är det också viktigt att parker, grönområden och gångvägar är välskötta. Enligt stadsdelens parkförsörjningsplan ska förbättringar kontinuerligt genomföras i parker och grönområden vilket ska leda till ökad trygghet och tillgänglighet. För att öka möjligheten till en mer frekvent skötsel av grönytor kan brukaravtal erbjudas om inga hinder föreligger.

Nöjdheten med renhållning av gator, gångbanor och torg har minskat jämfört med föregående års medborgarundersökning. En åtgärd för att förbättra renhållningen är att tömning av offentliga papperskorgar sker senast inom 24 timmar efter anmälan.

Förvaltningen förbättrar sin förmåga att förebygga och hantera kriser och extra ordinära händelser i samhället genom risk- och sårbarhetsanalys (RSA). Inom ramen för RSA genomförs åtgärder för att höja beredskapen.

Förväntat resultat

Samtliga planerade åtgärder inom ramen för risk- och sårbarhetsanalys (RSA) genomförs under året.

Brommabornas trygghet ökar jämfört med tidigare år.

Brommabornas nöjdhet med stadsmiljön, med renhållningen och skötseln av parker och grönområden ökar jämfört med tidigare år.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Upprätta ett trygghetsprogram för Bromma	2019-01-01	2019-12-31	
 Öka tryggheten i områden med otrygghet	2019-01-01	2019-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas helt under året. Bedömningen grundas på att årsmålen för fyra av sex indikatorer bedöms uppnås helt och två bedöms uppnås delvis. Underliggande nämndmål bedöms också uppfyllas.

Resultatdialoger

För att kunna följa upp resultat och mål mera kontinuerligt har förvaltningen genomfört dialoger med förskolecheferna kring förskoleområdenas verksamhetsplaner. I samband med dialogerna har det även genomförts ett förskolebesök i respektive område. Detta arbete kommer att kompletteras med dialoger under hösten utifrån medarbetarenkäten och brukarundersökningen och senare även utifrån resultaten i WKI. Förvaltningen upplever att dialogerna har varit mycket givande och att de har belyst många positiva processer som pågår. Områdenas olika utmaningar har också blivit tydligare.

Kommunfullmäktiges indikatorer

Andelen förskollärare fortsätter att sjunka. Betydande orsaker är bristen på utbildade förskollärare och konkurrensen om förskollärarna mellan stadsdelar och kranskommuner. Det är en stor spridning mellan förskoleområdena gällande andel förskollärare av totalt antal anställda. Vissa områden når målet med marginal, andra hamnar under årsmålet. Bristen på legitimerade förskollärare är en stor utmaning. Förskolor med lägre frisknärvaro har svårt att

nå målet eftersom det är svårt att hitta vikarierande förskollärare. Flera föräldralediga förskollärare förväntas komma tillbaka under hösten vilket kan höja resultatet något. Även utbildade barnskötare blir allt svårare att rekrytera. Det pågår ett aktivt arbete med att skapa strategier för att behålla och utveckla befintliga medarbetare och att rekrytera och introducera nya medarbetare.

Vårdnadshavare i Bromma är överlag nöjda med förskolornas kvalitet, men resultaten mellan förskoleområdena och mellan enskilda förskolor skiljer sig åt. I förgående års förskoleundersökning visade det totala resultatet 86 procent nöjda föräldrar. För att öka nöjdheten ytterligare pågår ett arbete ute på förskolorna bland annat med att förbättra kommunikationen med vårdnadshavarna och med att öka insynen i verksamheten och därmed öka vårdnadshavares delaktighet.

Indikatorerna gällande antal barn per grupp och barn per årsarbetare når inte KF:s årsmål under perioden. Under våren sker en del överinskrivningar eftersom barn med förskolegaranti måste beredas plats. Detta gör att förvaltningen inte når årsmålet om 16 barn per grupp under perioden. Antalet barn per grupp beräknas minska under höstterminen och förvaltningen bedömer att målet kommer att uppnås på helår. En översyn har genomförts kring hur avdelningar och barn är registrerade i barn- och elevregistret. De fel som har uppdagats har korrigerats vilket kommer ge effekt på utfallet i nästa tertiäl.

Självskattningen i den webbaserade kvalitetsindikatorn genomförs i maj-juni. Föregående år hamnade förvaltningen på 3,4 som är lägre än kommunfullmäktiges årsmål. I och med införandet av den digitaliserade kvalitetsindikatorn har den digitala kompetensen blivit tydliggjord. De digitala verktygen har blivit en alltmer naturlig del i verksamheten men upplevelsen är att den digitala kompetensen inte är tillräckligt hög. Detta i kombination med att programmering kommit med som en ny parameter i självskattningen kan ha bidragit till lägre skattning för verksamheten. Under 2019 har mer digitala verktyg köpts in. För att öka den digitala kompetensen i hur verktygen kan användas i lärandet finns digitala nätverk inom förskolan.

Likvärdig förskola

Förskoleområdena arbetar medvetet kring lärmiljöer för att öka likvärdigheten mellan förskolorna med målet att erbjuda barn miljöer där de utmanas och stärks utifrån sina förmågor. Förskolorna arbetar med att bredda och utöka de pedagogiska miljöerna genom bland annat digitala verktyg, pedagogisk material och nya inventarier. Goda exempel från verksamheterna visar att en väl utvecklad pedagogisk miljö i kombination med pedagogernas utbildning och erfarenhet där undervisning sker i mindre grupper, har stor betydelse för möjligheten att arbeta mot läroplanens måluppfyllelse.

Många förskolor värnar om att återbruka och samarbeta kring material. Pedagoger gör besök hos varandra för inspiration och för att upptäcka egna och andras utvecklingsområden. Delar inom matematik, digital kompetens, språk och programmering har lyfts fram tydligare i det systematiska kvalitetsarbetet.

Barn i behov av särskilt stöd

Den generella kompetensen hos medarbetarna kring barn i behov av särskilt stöd har höjts genom specialpedagogernas kontinuerliga handledning med arbetslagen. Specialpedagogerna har också en viktig roll i att säkerställa att miljön är anpassad för att möta alla barns behov av utveckling och omsorg, vilket gagnar alla barn i verksamheten.

Barnens rättigheter

Förskolorna arbetar på olika sätt för att medvetandegöra pedagogerna om barns rätt till integritet och hur de ska göra barnen medvetna om sina rättigheter. Särskild barnlitteratur har köpts in som på olika sätt belyser barns rätt att hävda sin personliga integritet. I dialoger med förskolornas ledningsgrupper har det uppmärksammats att arbetet med att säkerställa att pojkar och flickor får samma utrymme i undervisningen är ett fortsatt utvecklingsområde. Frågan behöver få ett större fokus och i högre grad diskuteras ute i verksamheterna

Flera förskoleområden har färdigställt den gemensamma handlingsplanen för vidare arbete kring normer och normmedvetenhet utifrån HBTQ-diplomeringen som genomfördes under 2018. Flera områden har sakkunniga pedagoger i jämställdhetsfrågor och normkritiskt arbete som lyfter frågan och utmanar personalen kontinuerligt i olika mötesformer. Det kan till exempel handla om att uppmärksamma om vilka begrepp som används och vilken effekt detta kan tänkas få i arbetet med barnen.

Kommunikation med vårdnadshavare

Att ha en fungerande kommunikation med vårdnadshavare är av stor betydelse för att öka insynen i verksamheten och för att öka föräldrars delaktighet. Under perioden har enheterna utvecklat sina arbetssätt för att förbättra kommunikationen. Vårdnadshavare erbjuds olika former av samverkan. Introduktionssamtal, uppföljningssamtal, utvecklingssamtal, workshop, drop-in-fika och förskoleråd är exempel på olika samverkansformer. För att vårdnadshavare ska känna delaktighet i vardagen utforskar flera områden nya sätt att kommunicera.

Samverkan med skolan

Samverkan mellan förskola och skola genomförs enligt "Stockholms stads handlingsplan för övergången mellan förskola och skola". I denna samverkan har rutiner upprättats gällande när möten ska ske. Detta för att arbetet ska kunna planeras, genomföras och utvärderas med ett så högt mötesdeltagande som möjligt. Det har varit viktigt att dessa möten ligger rätt i tiden för att skapa bästa möjliga samverkan. Samverkan mellan förskola och skola har stor betydelse för barnens start i förskoleklass. Samverkan med vissa skolor behöver utvecklas för att fungera tillfredsställande för både barnen och vårdnadshavare.

Samverkan med socialtjänsten

Förvaltningen har under våren påbörjat sin medverkan i projektet "Nya vägar" som är ett samarbete mellan Ersta vändpunkt, Brommas kommunala förskolor, missbruksenheten och socialtjänsten barn och unga. Syftet med projektet är bland annat att stärka samverkan mellan förskolepedagoger och socialtjänsten och öka kunskapen hos pedagoger om barn som växer upp i familjer med missbruk.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel förskollärare av totalt antal anställda (årsarbetare)	34,1 %	2 %	32 %	35,7 %	41 %	41 %	41 %	Tertial 1 2019
  Andel nöjda föräldrar till barn i förskolan				86 %		90 %	90 %	2019

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Analys Prognosen baseras på förra årets resultat i förskoleundersökningen. Spridningen var stor mellan förskoleområdena och mellan enskilda förskolor. En nyckel i att öka nöjdheten är att ha en väl fungerande kommunikation med vårdnadshavare för att ge insyn i verksamheten och att öka delaktigheten.								
Antal barn per grupp	16,9 barn/avd.				16 st	16	16	Tertial 1 2019
Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	5,5 st				4,9 st	4,9	4,9	Tertial 1 2019
Kvalitetsindikatorn - Självvärdering utifrån läroplansuppdraget				3,4		3,8	3,8	2019
Analys Prognosen är utifrån förra årets skattning i självvärderingsverktyget WKI. Nästa skattning gör arbetslagen i maj-juni. Den digitaliserade kvalitetsindikatorn och att begreppen programmering infördes som begrepp i WKI förra året kan ha medverkat till att arbetslaget skattade sig själva lägre. För att öka resultatet från förra året har ytterligare digitala verktyg köpts in och digitala nätverk har skapats för att öka kompetensen i hur de digitala verktygen kan användas i lärandet.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda sommarkolloverksamhetens avgiftsmodell, både gällande dygnsavgiften per barn och de inkomstspann som ligger till grund för de olika avgiftsnivåerna	2019-01-01	2019-12-31	
Utbildningsnämnden ska i samarbete med socialnämnden och stadsdelsnämnderna utveckla arbetssätt och rutiner för att säkerställa att utbildningsnämndens samordningsansvar för elever med upprepade och längre frånvaro är väl fungerande oavsett huvudman	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

1.3.1. Barn når sin fulla potential i Bromma

Uppfylls helt

Beskrivning

En bra förskola med hög kvalitet verkar utjämnande för barn med olika förutsättningar och uppväxtvillkor. Förvaltningen ska erbjuda en likvärdig förskola som kan ge alla barn en god grund att bygga vidare på, så att de kan påverka sin framtid och sina möjligheter till fortsatt utveckling. Detta betyder att verksamheten inte kan utformas på samma sätt överallt och att förskolans resurser inte ska fördelas lika. Förskolans uppdrag är att skapa goda förutsättningar för det livslånga lärandet. Förskolans pedagogiska miljöer ger barnen förutsättningar till ett gemensamt lustfyllt och utforskande lärande. Det finns idag stora variationer kring förskolornas förutsättningar att skapa kreativa och utforskande miljöer för alla barn.

Antal barn som är i behov av särskilt stöd har de senaste åren ökat. Då det blivit svårare att rekrytera pedagoger som har adekvat utbildning är det extra viktigt att höja den generella kompetensen kring barn i behov av särskilt stöd hos alla som är verksamma i förskolan. Barnen påverkas positivt av att få befinna sig i små sammanhang vilket samtidigt är en

strukturell utmaning, där förskolan behöver hitta nya innovativa organisationer för att möjliggöra detta. Hur barn blir bemötta i förskolan påverkar deras möjligheter att utvecklas och lära. En utmaning i planeringen av de pedagogiska miljöerna är att skapa möjligheter för alla barn att utveckla sina förmågor och intressen.

Vårdnadshavare till flickor upplever i högre grad att alla barn ges lika förutsättningar. Orsaken till detta kan vara att förskolan kommunicerar annorlunda med flickor respektive pojkars vårdnadshavare eller att medarbetarnas förväntningar på hur pojkar respektive flickor förväntas agera i olika situationer styr medarbetarnas bemötande av barnen. Skillnaden behöver analyseras ytterligare och förvaltningen behöver säkerställas att pojkar och flickor ges lika stort utrymme i utbildningen.

I arbetet med att använda digitala verktyg på ett sätt som stimulerar utveckling och lärande finns en stor utbildningsutmaning för att alla, både chefer, medarbetare och barn ska få en adekvat digital kompetens. De självskattningar som görs i förskolans kvalitetsindikator synliggör ett stort utbildningsbehov kring programmering. Förmåga att kommunicera, söka ny kunskap och samarbeta är nödvändig i ett samhälle som präglas av stort informationsflöde och kontinuerlig förändring. I arbetet med detta ska förskolan erbjuda en stimulerande miljö där barnen får förutsättningar att utveckla sitt språk och ges möjligheter att utveckla ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt för att värdera information.

Språket är en viktig grund för lärandet och förskolan behöver i större utsträckning arbeta för att stärka den språkliga utvecklingen hos alla barn. Förskolan behöver säkerställa att pojkar och flickor får samma möjligheter att utveckla sitt språk. För att säkerställa att barn med annat modersmål får ta del av undervisningen görs varje år en kartläggning av de olika språk som finns i verksamheten.

Förskolan har en viktig uppgift att prata med barnen att de har rätt till sin kropp, att de kan sätta egna gränser och att säga nej, samt att förstå sitt eget värde. För att skapa bästa möjliga förutsättningar för barn att utvecklas rikt och mångsidigt behöver förskolan utveckla en nära och förtroendefull samverkan med hem, skola och socialtjänst. Att utveckla samverkan med socialtjänsten är av stor vikt eftersom förskolan har goda förutsättningar att i tid upptäcka barn som far illa eller misstänks fara illa.

Via strategier och utveckling av kommunikationen är strävan att vårdnadshavarna ska få ökad insyn om det arbete som barnen gör på förskolan. Kommunikationen och dokumentation via Skolplattformen behöver utvecklas under införandet i förskolorna. Detta behöver göras samtidigt som pedagogernas administrativa arbete behöver minskas genom kloka vägval med väl underbyggda analyser av arbetssätt i Skolplattformen när den införs.

Förskolans medarbetare är den viktigaste nyckeln till hög kvalitet. Goda förutsättningar för ett hållbart medarbetarskap och ledarskap behöver skapas. Alla medarbetare inom förskolan bör ha adekvat utbildning för uppdraget. Målet är att andelen förskollärare ska vara 41 procent vilket innebär behov av nya innovativa lösningar. Arbetet med att utbilda barnskötare som saknar adekvat utbildning kommer att fortsätta under året. Förskolechefens ansvar för verksamheten har tydliggjorts i skollag och läroplan och ställer höga krav på förskolechefens kompetens. Från och med 1 juli ska förskolechefen benämnas rektor och rektorsutbildningen

blir obligatorisk. Målet med rektorsutbildningen är att rektorerna ska få kunskaper så att de kan ansvara för att alla barn i förskolan får en likvärdig och rättssäker utbildning. Förskolans uppdrag kräver också att förskolecheferna har förutsättningar att vara pedagogiska ledare.

Förskolans verksamhet ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet när det gäller såväl innehåll som arbetssätt. Barnen i förskolan ska ges förutsättningar för bildning och kunskapsutveckling utifrån olika aspekter. Detta förutsätter att alla som arbetar med barnen deltar i en aktiv diskussion om barns lärande och om vad som är viktig kunskap i dag och i framtiden. För att utföra förskolans uppdrag och behålla och utveckla god kvalitet behöver barnskötare och förskollärare arbeta nära barnen. Förvaltningen behöver skapa förutsättningar för att förskollärare ska kunna fokusera på undervisningen. Chefer och medarbetare behöver utveckla sin innovationsförmåga och arbeta systematiskt med att sprida och ta till sig goda exempel på effektiva arbetssätt.

Förväntat resultat

Förskolorna i Bromma har en hög och likvärdig kvalitet.

Förskolorna i Bromma lägger grunden för livslånga kunskaper och förbereder barnen inför kommande skolgång

Alla barn ska ges möjlighet att utveckla sina förmågor och intressen.

Andelen vårdnadshavare som är nöjda med förskolan ska öka.

Alla barn ges förutsättningar att utveckla sin identitet och känna trygghet i den samt öka sin medvetenhet om sin kroppsliga och personliga integritet.

Alla barn ges förutsättningar att utveckla sitt språk och ges möjligheter att utveckla ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt för att värdera information.

Chefer, medarbetare och barn har en adekvat digital kompetens.

Förskollärare och barnskötare får förutsättningar att bedriva sitt uppdrag.

Samverkan med hemmet, skolan och socialtjänsten har stärkts för att få en kontinuitet i undervisningen och ge goda förutsättningar för barnens långsiktiga utveckling och lärande samt tidigt upptäcka och ge stöd till barn som far illa.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel föräldrar/vårdnadshavare som upplever att det är enkelt att kommunicera digitalt med sitt barns förskola						70 %		2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Den reviderade läroplanen ska implementeras	2019-01-01	2019-12-31	
 Handlingsplan för barnskötarens och förskollärares arbetssituation	2019-01-01	2019-12-31	
 Implementering och uppstart av Skolplattformen i alla Brommas förskolor	2019-01-01	2019-12-31	
 Medarbetarnas bedömningskompetens kvalitetssäkras i syfte att säkerställa en likvärdighet	2019-01-01	2019-12-31	

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
▶	Skapa nätverk för pedagoger med fokus på efterfrågade digitala kompetenser som programmering och skapande med hjälp av digitala verktyg.	2019-01-01	2019-12-31	
▶	Utveckla arbetsprocesser för att kunna bedöma om arbetet sker i enlighet med målen och undersöka vilka åtgärder som behöver vidtas för att förbättra förutsättningarna	2019-01-01	2019-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas helt under året. Bedömningen grundas på att årsmålen för tio av tolv indikatorer bedöms uppnås under året och två bedöms uppnås delvis samt att KF:s aktiviteter kommer att genomföras. Underliggande nämndmål bedöms också uppfyllas.

Barn och unga

Alla barn och unga som är i behov av placering utanför det egna hemmet ska placeras under trygga förhållanden och god omsorg ska tillgodoses. Sex barn och unga har placerats i jourhem under årets första månader. Samtliga är flickor. I samband med jourplaceringar är förvaltningen i huvudsak tvungen att anlita externa aktörer. En pojke har omplacerats till nytt jourhem under perioden på grund av att jourhemmet inte höll den kvalitet som efterfrågats. När det gäller placering i egenrekryterade familjehem har barnen i mycket hög utsträckning kunnat placeras i trygga förhållanden där de får god omsorg. Flera barn placerades (enligt både SoL och LVU) förra året jämfört med året innan, vilket är en trend som fortsätter 2019. Tio barn och unga har varit jourhemsplacerade sedan 2018 och väntar på att placeras i familjehem. Behovet av egenrekryterade familjehem är stort, men det är svårt att hitta lämpliga familjehem. För att säkra en obruten skolgång för barn i skolåldern pågår ett arbete med att rekrytera minst ett eget jourhem inom stadsdelsområdet.

Barn och unga som aktualiseras för utredning efter ansökan eller anmälan till socialtjänsten ska få de insatser de bedöms vara i behov av med målet att de inte ska återkomma till socialtjänsten. Utfallet för perioden visar att den positiva trenden fortsätter med allt färre återaktualiseringar. Av andel barn som inte har återaktualiserats 12 månader efter avslut ligger Bromma i topp jämfört med övriga stadsdelar, 89,3 procent. Av alla barn med insatser som avslutades under april 2017 till mars 2018 har endast 14 av 131 barn återkommit till socialtjänsten. Genom att arbeta med att öka barn och ungas delaktighet, genom ökad samverkan, internt och externt, och genom bättre anpassade insatser har andelen barn och ungdomar som återaktualiserats minskat. Genom att barn och unga får rätt insatser, det vill säga det som de har behov av, förebyggs risken för att de ska återaktualiseras inom socialtjänsten.

För att socialtjänsten ska nå fler familjer med barn i ett tidigt skede behöver socialtjänsten samverka med förskolan. Förvaltningen har under våren påbörjat sin medverkan i projektet "Nya vägar" som är ett samarbete mellan Ersta vändpunkt, Brommas kommunala förskolor,

missbruksenheten och socialtjänsten barn och unga. Målet med projektet är att fler familjer ska få stöd i ett tidigt skede genom att samverkan mellan förskolan och socialtjänsten blir en naturlig del i arbetet.

Ett aktivt arbete pågår för att barnperspektivet alltid ska belysas vid kontakt med socialtjänsten. Om det finns barn som berörs ska barnet få möjlighet att komma till tals när det är lämpligt och möjligt. Arbetssätt behöver fortsätta att utvecklas för att öka andelen ärenden där barnperspektivet belysts. Inom socialtjänsten har det utsetts en barnrättssamordnare och tre barnrättsombud. Under perioden har utbildningsinsatser genomförts och en nulägesanalys har gjorts. Utifrån nulägesanalys kommer en handlingsplan tas fram för att förbereda arbetssätt och rutiner inför att barnkonventionen blir lag 2020.

Ett samverkansarbete med kommunpolisen har påbörjats för att säkerställa att allvarssamtal med ungdomar och deras föräldrar hålls inom 48 timmar efter det att socialtjänsten har fått kännedom om att den unge för första gången begått eller misstänks ha begått brott. Rutiner har upprättats som för närvarande ligger hos polisen för återkoppling. Förvaltningen planerar att allvarssamtalen ska komma igång innan sommaren.

För att skapa ett underlag för planering av förebyggande insatser genomförs Stockholmsenkäten vartannat år och riktar sig till samtliga elever som bor i Stockholms stad som går i grundskolan årskurs 9 och gymnasiets år 2. Enkäten består av frågor som rör ungdomars alkohol-, narkotika- och tobakskonsumtion, samt skola, familj, kamrater, brott, trygghet och psykisk ohälsa. Den senaste enkäten genomfördes 2018. För att öka ungdomars hälsa och mående arbetar förvaltningen bland annat med att stärka föräldrarna genom att erbjuda föräldrastödsprogram och genom information och råd. Genom att stärka föräldrarna påverkas en av de skyddsfaktorer som enligt forskning har avgörande påverkan på ungas hälsa och mående. Fält- och fritidsverksamheterna och Västerorts ungdomsmottagning är andra viktiga skyddsfaktorer som kan bidra till att barn och ungdomar inte använder alkohol, narkotika och andra droger. Ett arbete har startat för att förebygga att ungdomar utsätts för hot och våld. Förvaltningens säkerhetssamordnare får sedan en kort tid tillbaka löpande aktuell information från bland andra skolor, fältassistenter och polis kring frågor som rör trygghet, i det som kallas operativt brottsförebyggande råd, BRÅ. Arbetet är i dagsläget under uppbyggnad. Syfte är att gemensamt kunna agera för att öka ungdomars trygghet.

Arbetet med att minska användandet av alkohol, droger och tobak fortsätter inom ramen för stadens ANDT-program.

Socialpsykiatri

Insatser riktade till personer inom socialpsykiatrins målgrupp ska anpassas till den enskildes individuella behov och utformas tillsammans med den enskilde för att stärka dennes förmåga att leva ett självständigt liv. I den senaste brukarenkäten hade nöjdheten med hur utredningen genomförts minskat något jämfört med föregående år. Det var framförallt kvinnornas nöjdhet som hade minskat. Männens nöjdhet var oförändrad. En orsak till den minskade nöjdheten kan bero på den höga personalomsättningen som varit inom socialpsykiatri de senaste åren. För många klienter är det viktigt med kontinuitet i kontakten med handläggare. Inom verksamheten pågår ett utvecklingsarbete där det ingår att hitta förbättringsåtgärder för att få en kontinuitet främst genom att minska personalrörligheten, men även genom att ny personal tidigt tar kontakt med klienterna för att börja bygga relationer.

Missbruk

Alla klienter har en plan som sammanfattar den enskildes samlade behov av insatser. När det framkommer att den enskildes behov är tillgodosedda avslutas ärendet. Andelen insatser som avslutats enligt plan ökade under 2018 och den positiva trenden har fortsatt under perioden. Under tertial 1 har 65 procent av alla insatser inom vuxna missbruk har avslutats enligt plan.

De ärenden som är aktuella inom missbruk är mer vårdkrävande än tidigare och många klienter har behov av flera parallella insatser. Det är fler män än kvinnor som avslutas enligt plan, andelen kvinnor som avslutas enligt plan har dock ökat jämfört med tidigare år. En utmaning är att hitta rätt insatser för kvinnor. Det finns ett begränsat utbud av insatser som är riktade direkt mot kvinnor med missbruksproblematik. För att ännu fler, både män och kvinnor, ska fullfölja upprättad plan och uppleva att de fått vara delaktiga i sin utredning ska bedömningsinstrument användas i högre utsträckning och vid val av insats ska en sammanvägning av den enskildes kunskap, professionens kompetens och beprövad erfarenhet göras. Beställare och utförarverksamheter har i samverkan arbetat vidare med att utveckla hemmaplanslösningar.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

För att höja kvaliteten för personer med funktionsnedsättning ska verksamheter inom LSS och socialpsykiatri följas upp genom metoden kollegial observation. Metoden inkluderar observation av bemötande, självbestämmande, delaktighet och integritet. För att kunna genomföra kollegial observation behöver medarbetare utbildas i metoden. Medarbetare inom både LSS och socialpsykiatriens verksamheter planerar gå utbildning i kollegial observation. Tyvärr fanns inte platser kvar vid vårens utbildningstillfällen, men inför nästa utbildningsomgång planeras nya anmälningar. Inom Abrahamsbergs daglig verksamhet har insatser inletts med redan utbildad kollegial observatör och arbetet kommer fortsätta under året.

Vräkning/avhysning

Den vanligaste orsaken till att någon blir vräkt är obetalda hyror. Andra orsaker kan vara att hyresgästen stör grannarna, hyr ut i andra hand utan att hyresvärden har godkänt det, eller att hyresgästen bedriver brottslig verksamhet i lägenheten. Förvaltningen arbetar för att på ett tidigare stadium hjälpa brottmångar som riskera hyresskulder eller som fått anmärkningar om störningar. Den enskilde erbjuds stöd utifrån behov för att inte riskera att ärendet lämnas vidare till Kronofogdemyndigheten. Förvaltningen arbetar förebyggande genom bland annat budget- och skuldrådgivning samt boendestöd. Trots det förebyggande arbetet har det inkommit två meddelanden från Kronofogdemyndigheten som inte gått att avvärja.

Under perioden har förvaltningen inte fått kännedom om någon barnfamilj som vräkts eller riskerar att vräkas. Barnfamiljer erbjuds budget- och skuldrådgivning inom en vecka efter första kontakt. Förvaltningen samarbetar också med SHIS Bostäder för att möta behoven hos barnfamiljer som lever i osäkra boendeförhållanden. Under perioden har det gjorts en översyn av vilka ärenden som passar på SHIS och ärenden har därefter remitterats till SHIS. Regelbundna avstämningar görs med SHIS och med klienten som bor i en SHIS-bostad.

Våld i nära relation

Våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck ska motverkas och våldsutsatta ska få det skydd och stöd som de behöver. Förvaltningens relationsvåldsteam arbetar för att remittera och motivera såväl våldsutsatta som våldsutövare till Relationsvåldscentrum (RVC)

som erbjuder stöd och behandling till både utsatta och utövare. Under perioden 1 januari till 30 mars har 51 ärenden inkommit till relationsvårdsteamet. Av dem är 22 stycken aktuella för någon form av insats. Under perioden januari till mars har åtta ärenden remitterats till relationsvårdscentrum varav två stycken varit både våldsutövare och våldsutsatta. Utmaningen är att motivera våldsutövare till stöd och behandling. Våldsutövare avböjer ofta hjälp och stöd för att sluta utöva våld.

Kompetensutvecklande insatser kring våld i nära relationer har genomförts eller är inplanerade inom förvaltningens verksamheter. Ökad kompetens behövs för att stärka det förebyggande arbetet och för att tidigt upptäcka våld i nära relationer. Som stöd att fråga om våld använder socialtjänstens mottagningsenhet FREDÅ - kortfrågor för att upptäcka våld i nära relationer.

Diskriminering

Brukare inom förvaltningens verksamheter ska inte uppleva någon form av diskriminering. Inom socialpsykiatriens verksamheter och inom verksamheter som ger stöd till personer med funktionsnedsättning ställs frågan varje år i stadens brukarenkät om den enskilde inte har upplevt diskriminering. Inom LSS verksamheter uppgav 94 procent att de inte upplevt diskriminering och 90 procent inom socialpsykiatriens verksamheter. För att ingen ska uppleva någon form av diskriminering hålls dialogen kring diskrimineringsgrunderna levande på arbetsplatsträffar och i det vardagliga arbetet.

Äldreomsorg

Inom äldreomsorgen har handläggningsprocessen tydliggjorts för att den äldre ska kunna vara delaktig och få en rättssäker och likställd handläggning. Vid handläggning har särskild hänsyn tagits till ålder, oro och ensamhet. Även folkhälsoperspektivet har beaktats för att bättre ta tillvara den äldres förmågor och självständighet. Beställarenheten har en pågående diskussion kring vad som ingår i folkhälsoperspektivet och kring hur man kan motivera till ökad självständighet.

Arbetet med ramtid har fortskridit och alla beställningar skrivs nu enligt ramtid vilket ska ge den äldre ökad möjlighet till påverkan och delaktighet vid planeringen av beviljade insatser. Arbetet med genomförandeplaner behöver utvecklas för att det ska framkomma att hur den äldre har varit delaktig och kunnat påverka insatsens utformning och genomförande. En handlingsplan har upprättats som inkluderar både beställarenhetens och hemtjänstens arbete med upprättandet av beställning och genomförandeplan.

Antalet samordnade individuella planeringar (SIP) har ökat under perioden vilket bland annat beror på den nya utskrivningslag som trädde i kraft under 2018 och som innebär en ökad samverkan mellan kommun och Region Stockholm. Detta har medfört att samverkan och kommunikationen, främst med primärvården, har ökat. Tryggt mottagande i hemmet fortsätter sin verksamhet för att säkerställa en trygg och säker hemgång från slutenvården. Antalet äldre som beviljats tryggt mottagande vid utskrivning från sjukhus har ökat under perioden.

Förebyggande och uppsökande verksamhet har bedrivits genom att äldre har fått information om vilka insatser som kan erbjudas både från kommunen och från andra aktörer. På sikt kan denna information leda till att färre ansöker om serviceinsatser från kommunen.

Biståndshandläggare har deltagit vid informationsmöten som ordnats på stadsdelens aktivitetscentra och aktuellt informationsmaterial har tillhandahållits. Denna information samt möjligheten att personligen få prata med en biståndshandläggare har varit mycket uppskattat

av de besökande.

Hösten 2018 påbörjades stadsgemensamma individuella kvalitetsuppföljningar inom hemtjänst. Uppföljningarna som består av sex frågor genomförs 1 gång per år och i samband med nyprövning av insatserna. Frågorna berör de äldres upplevelse av nöjdhet och trygghet, delaktig samt personalkontinuitet. Under perioden oktober 2018 - mars 2019 har totalt 185 personer besvarat frågorna, vilket motsvarar cirka 15 procent av antalet hemtjänsttagare i Bromma. Av de svarande var 72 procent kvinnor och 28 procent män och drygt 42 procent hade hemtjänst i kommunal regi och cirka 57 procent i privat regi. Jämfört med motsvarande frågor i 2018 års brukarundersökning överensstämmer resultaten relativt väl. Det kan inte heller ses några större skillnader mellan svaren för egen regi och privat regi. Generellt visar individuppföljningen goda resultat. De frågor som har högst andel positiva svar är frågorna om den enskilde får ett respektfullt bemötande samt får hjälp på det sätt som överenskommits. De frågor som har lägst andel positiva svar är frågan om delaktighet i planeringen av hur beviljade insatser ska utföras samt hur lätt det är att komma i kontakt med hemtjänsten. Arbete pågår inom både beställarenhet och hos utförare för att höja nöjdheten inom de två områdena (se 1.5).

Från och med januari 2019 genomförs även stadsgemensam individuell kvalitetsuppföljning för vård- och omsorgsboende. Totalt har 57 personer besvarat frågorna i Bromma vilket motsvarar 13 procent av de boende. Både boende på somatisk enhet och på demensenhet har svarat. Då det är relativt få personer som hittills deltagit är det svårt att dra några slutsatser. Det som kan ses är att de boende på demensenheter i mycket större utsträckning besvarar frågorna med "Vet ej" utom gällande frågor om mat och måltidssituationen där en mycket hög andel är nöjda. Detta ger anledning att diskutera vidare om uppföljningen på demensboende ska ske på annat sätt, till exempel i form av kvalitetsobservationer.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn och unga som bedöms ha skyddsbehov som har kunnat placeras under trygga förhållanden	100	100 %	100 %		100	100 %	100 %	Tertial 1 2019
   Andel barn och ungdomar som varit aktuella för insatser inom individ och familjeomsorgen och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats.	89,3 %	92,9 %	85,2 %		84 %	84 %	84 %	Tertial 1 2019
  Andel brukare inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning som inte upplever diskriminering				94 %		95 %	Öka	2019
Analys Indikatorn baseras på resultat från stadens brukarundersökning som publiceras under hösten 2019. Prognosen är baserad på resultat från 2018 års brukarundersökning.								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel brukare inom socialpsykiatri som inte upplever diskriminering				90 %		91 %	Öka	2019
Analys Indikatorn baseras på resultat från stadens brukarundersökning som publiceras under hösten 2019. Prognosen är baserad på resultat från 2018 års brukarundersökning.								
  Andel enskilda som klarar mer på egen hand inom socialpsykiatri				33,33		25 %	25 %	2019
  Andel insats/insatser avslutade enligt plan inom vuxna missbruk	65 %	60 %	80 %	60,8 %	60 %	42 %	42 %	Tertial 1 2019
  Andel meddelanden om avhysning som inkommit till förvaltningen från Kronofogdemyndigheten som kunnat avvärjas	0 %				80 %	90 %	tas fram av nämnd	Tertial 1 2019
Analys Under tertial 1 har det inkommit två meddelande om avhysning från Kronofogdemyndigheten. Ingen har gått att avvärja. Förvaltningen arbetar för att på ett tidigare stadium hjälpa brottmångar som riskera hyresskulder eller de som fått anmärkningar om störningar att stödja den enskilde att få den hjälp den behöver för att inte riskera att ärendet lämnas vidare till Kronofogdemyndigheten.								
  Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				95 %		95 %	90 %	2019
Analys Indikatorn baseras på resultat från stadens brukarundersökning som publiceras under hösten 2019. Prognosen är baserad på resultat från 2018 års brukarundersökning.								
  Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				85 %		85 %	78 %	2019
Analys Indikatorn baseras på resultat från stadens brukarundersökning som publiceras under hösten 2019. Prognosen är baserad på resultat från 2018 års brukarundersökning.								
  Andel personer med insatser inom socialpsykiatri som är nöjda med hur utredningen av deras behov av stöd genomfördes				73 %		80 %	80 %	2019
Analys Indikatorn baseras på resultat från stadens brukarundersökning som publiceras under hösten 2019. Prognosen är baserad på resultat från 2018 års brukarundersökning. I den senaste enkäten hade nöjdheten med hur utredningen genomförts minskat något jämfört med året innan. Det var framförallt kvinnornas nöjdhet som hade minskat. Männens nöjdhet var oförändrad. En orsak till den minskade nöjdheten kan								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flicko r	Perio dens utfall VB 2018	Progn s helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
bero på den höga personalomsättningen som varit inom socialpsykiatri de senaste åren. För många klienter är det viktigt med kontinuitet i kontakten med handläggare. Inom enheten arbetar man nu med att utveckla arbetet och hitta förbättringsåtgärder.								
 Andel ungdomar som i stockholmsenkäten skattar sin hälsa som god				81,9 %		-		2019
Analys Indikatorn baseras på frågor i Stockholmsenkäten. Enkäten görs vartannat år. Nästa Stockholmsenkät genomförs år 2020 varför inget årsmål fastställdes i samband med verksamhetsplan 2019 och därför lämnas heller ingen prognos för helåret. Resultatet i Stockholmsenkäten 2018 visade att 81,9 procent av ungdomarna i Bromma skattade sin hälsa som god. För att öka andelen ungdomar som skattar sin hälsa som god arbetar förvaltningen kontinuerligt med att stärka Brommas föräldrar i form av föräldrastödsprogram och informationsutskick med råd och stöd. Genom att stärka föräldrarna påverkas en av de skyddsfaktorer som enligt forskning har avgörande påverkan på ungas hälsa och mående.								
 Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder alkohol				62 %		-		2019
Analys Indikatorn baseras på frågor i Stockholmsenkäten. Enkäten görs vartannat år. Nästa Stockholmsenkät genomförs år 2020 varför inget årsmål fastställdes i samband med verksamhetsplan 2019 och därför lämnas heller ingen prognos för helåret. I Stockholmsenkäten 2018 uppgav 62 procent av Brommas ungdomar att de inte använder alkohol. Genom att stärka föräldrar påverkas en skyddsfaktor för barn och unga som enligt forskning har avgörande påverkan på ungas agerande och på deras hälsa och mående. Föräldrar erbjuds därför kontinuerligt föräldrastödsprogrammen och informationsutskick med råd och stöd. Syftet är att stärka föräldrar genom preventiva tips och råd baserad på forskning, såsom vikten av att ha ett tydligt förhållningssätt gentemot alkohol och andra droger samt hur de kan göra sig mer delaktiga i sina ungdomars liv. Fältassistenter finns tillgängliga för unga på platser där de befinner sig för att verka för att barn och unga inte använder alkohol eller andra droger. Fritidsgården kan erbjuda drogfria meningsfulla fritidsaktiviteter för ungdomar, vilket är en annan viktig skyddsfaktor som kan bidra till att unga inte använder droger. Västerorts ungdomsmottagning finns för att stötta ungdomar som exempelvis vill ha hjälp eller har frågor om sexualitet, samlevnad, alkohol, narkotika eller tobak eller önskar samtal med en kurator.								
 Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder narkotika				92 %		-		2019
Analys Indikatorn baseras på frågor i Stockholmsenkäten. Enkäten görs vartannat år. Nästa Stockholmsenkät genomförs år 2020 varför inget årsmål fastställdes i samband med verksamhetsplan 2019 och därför lämnas heller ingen prognos för helåret. Genom att stärka föräldrar påverkas en skyddsfaktor för barn och unga som enligt forskning har avgörande påverkan på ungas agerande och på deras hälsa och mående. Föräldrar erbjuds därför kontinuerligt föräldrastödsprogrammen och informationsutskick med råd och stöd. Syftet är att stärka föräldrar genom preventiva tips och råd baserad på forskning, såsom vikten av att ha ett tydligt förhållningssätt gentemot alkohol och andra droger samt hur de kan göra sig mer delaktiga i sina ungdomars liv. Fältassistenter finns tillgängliga för unga på platser där de befinner sig för att verka för att barn och unga inte använder alkohol eller andra droger. Fritidsgården kan erbjuda drogfria meningsfulla fritidsaktiviteter för ungdomar, vilket är en annan viktig skyddsfaktor som kan bidra till att unga inte använder droger. Västerorts ungdomsmottagning finns för att stötta ungdomar som exempelvis vill ha hjälp eller har frågor om sexualitet, samlevnad, alkohol, narkotika eller tobak eller önskar samtal med en kurator.								
 Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder tobak				88 %		-		2019

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flicko r	Perio dens utfall VB 2018	Progno s helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Analys Indikatorn baseras på frågor i Stockholmsenkäten. Enkäten görs vartannat år. Nästa Stockholmsenkät genomförs år 2020 varför inget årsmål fastställdes i samband med verksamhetsplan 2019 och därför lämnas heller ingen prognos för helåret. Genom att stärka föräldrar påverkas en skyddsfaktor för barn och unga som enligt forskning har avgörande påverkan på ungas agerande och på deras hälsa och mående. Föräldrar erbjuds därför föräldrastödsprogrammen och preventiva utskick med råd och stöd. Enligt forskning är det mest effektiva sättet att förhindra ungdomar från att nyttja tobak att begränsa tillgängligheten. Tillsynsansvarig genomför därför kontinuerliga tillsynsbesök vid butiker som säljer tobak, med syfte att de ska följa lagen om 18-årsgräns på tobaksvaror, vid behov deltar polis vid besöken. Även kontrollköp hos tobakshandlare genomförs kontinuerligt.								
 Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte blivit utsatta för hot och våld							-	2019
Analys Indikatorn baseras på frågor i Stockholmsenkäten. Enkäten görs vartannat år. Nästa Stockholmsenkät genomförs år 2020 varför inget årsmål fastställdes i samband med verksamhetsplan 2019 och därför lämnas heller ingen prognos för helåret. För att förebygga risken för att ungdomar ska utsättas för hot och våld får förvaltningens säkerhetssamordnare sedan en kort tid tillbaka löpande aktuell information från bland andra skolor, fältassistenter och polis kring frågor som rör trygghet, i det som kallas operativt brottsförebyggande råd, BRÅ. Arbetet är i dagsläget under uppbyggnad. Syfte är att gemensamt kunna agera för att öka ungdomars upplevda trygghet. Fältassistenter finns tillgängliga för unga på platser där de befinner sig, med målet att verka för att ungdomar ska må så bra som möjligt, känna sig trygga och inte använda alkohol eller andra droger. Alkoholkonsumtion ökar risken för att unga blir utsatta för våld. Fritidsgården erbjuder drogfria meningsfulla fritidsaktiviteter för ungdomar, vilket är en annan viktig skyddsfaktor som kan bidra till att unga inte blir utsatta för hot och våld och inte anser sig behöva bära vapen.								
 Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte burit vapen							-	2019
Analys Indikatorn baseras på frågor i Stockholmsenkäten. Enkäten görs vartannat år. Nästa Stockholmsenkät genomförs år 2020 varför inget årsmål fastställdes i samband med verksamhetsplan 2019 och därför lämnas heller ingen prognos för helåret. Förvaltningens säkerhetssamordnare får sedan en kort tid tillbaka löpande aktuell information från bland andra skolor, fältassistenter och polis kring frågor som rör trygghet, i det som kallas operativt brottsförebyggande råd, BRÅ. Arbetet är i dagsläget under uppbyggnad. Syfte är att gemensamt kunna agera för att öka ungdomars upplevda trygghet. Fältassistenter finns tillgängliga för unga på platser där de befinner sig, med målet att verka för att ungdomar ska må så bra som möjligt, känna sig trygga och inte använda alkohol eller andra droger. Fritidsgården erbjuder drogfria meningsfulla fritidsaktiviteter för ungdomar, vilket är en annan viktig skyddsfaktor som kan bidra till att unga inte blir utsatta för hot och våld och inte anser sig behöva bära vapen.								
 Antal vräkningar som berör barn	0	0	0		0	0	tas fram av nämnd	Tertial 1 2019
 Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)					100 %	97 %	92 %	2019
Analys Indikatorn baseras på resultat från stadens brukarundersökning som publiceras under hösten 2019. Prognosen är baserad på resultat från 2018 års brukarundersökning.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna fortsätta att utveckla stödet till elever med funktionsnedsättning som går ut ungdomsgymnasiet och gymnasiesärskolan.	2019-01-01	2019-12-31	
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna ansvara för att barnskötare, socialsekreterare och medarbetare inom äldreomsorgen erbjuds vidareutbildning och kompetensutveckling.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med idrottsnämnden, stadsdelsnämnderna och civilsamhällets aktörer utveckla hälsofrämjande insatser för personer med funktionsnedsättningar.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna följa upp konsekvenser av nya utskrivningsregler för brukare som kommer från slutenvård.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna göra en översyn av gällande riktlinjer med inriktning att alla stadsdelsnämnder ska inrätta lokala operativa samverkansforum för samverkan mellan skola, socialtjänst och polis.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samråd med landstinget utveckla en stadsövergripande handlingsplan för att förebygga självmord.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda en komplettering av stadens relationsvårdcentrums verksamhet så att den även inkluderar stöd till barn som upplevt våld.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda om det är möjligt att utveckla boendestöd inom missbruksområdet.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda vilka möjligheter det finns och vilka insatser som skulle krävas, i fall av våld i nära relationer, att se till att det är den våldsutsatta parten och inte våldsutövaren som bor kvar i det gemensamma boendet.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna göra en översyn av riktlinjerna för hur socialtjänsten agerar när ett barn eller en ungdom stängs av från skolan med sikte på snabbare insatser.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna göra en översyn avseende stadens ungdomsmottagningar gällande bland annat organisation och huvudmannaskap.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna utreda förutsättningarna att införa kompetenshöjande insatser om könsstämpning genom att införa en särskild utbildning som riktas till personal inom skola, vård och socialtjänst.	2019-01-01	2019-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska utveckla arbetssätt för att säkerställa att allvarssamtal med ungdomar och deras föräldrar samt polis ska hållas inom 48 timmar efter det att det kom socialtjänsten till kännedom att den unge för första gången begått eller misstänks ha begått brott.	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

1.4.1 I Bromma får människor insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet

 Uppfylls helt

Beskrivning

Alla som behöver socialtjänstens stöd ska erbjudas en rättssäker, likställd och evidensbaserad socialtjänst som möter det aktuella behovet av insatser.

För att öka kvaliteten i handläggning och dokumentation kommer utbildningsinsatser att genomföras. Fokus ska ligga på det förebyggande arbetet och tidiga och evidensbaserade insatser. Jämställdhetsperspektivet ska integreras vid beslutsfattande inom alla verksamheter för att möta den enskildes behov oavsett kön.

Inom individ och familjeomsorgen samt omsorgen om personer med funktionsnedsättning beaktas alltid barnperspektivet. Under året genomförs arbetet med att harmonisera verksamheterna med den kommande lagen som följer barnkonventionen. Det preventiva arbetet förstärks och som ett led i detta prioriteras allvarssamtal med ungdomar och deras föräldrar inom 48 timmar efter det att det kommit socialtjänsten till kännedom att den unge för första gången begått eller misstänks ha begått brott. Socialtjänsten ska också ta initiativ till ökat samarbete med förskolan. Fler familjer ska nås i ett tidigt skede och föräldrar som upplever svårigheter i föräldraskapet ska få stöd.

Förvaltningen kommer att fortsätta arbetet med att höja kvaliteten för personer med funktionsnedsättning. Som ett led i kvalitetsarbetet kommer fler medarbetare utbildas till kvalitetsobservatörer och metoden kollegial observation kommer att användas för att kvalitetssäkra verksamheterna inom samtliga LSS-verksamheter. Metoden ska också anpassas och introduceras inom socialpsykiatriens verksamheter.

Inom äldreomsorgen säkerställs att den enskildes behov tillgodoses där särskild hänsyn tas till ålder, oro och ensamhet. För att öka de äldres möjlighet till påverkan och delaktighet ska utvecklingen av beställningar enligt ramtid fortsätta. Hittills har arbetssättet inneburit en ökad möjlighet för både de äldre och hemtjänstpersonalen att anpassa insatserna efter dagsaktuellt behov och önskemål. Det ska vara enkelt att välja utförare av hemtjänst och förstå vilka insatser man beviljats inom tidsramen. Utveckling av samverkan med Region Stockholm och Storsthlm ska fortgå för att tillhandahålla en individcentrerad och sammanhållen vård- och omsorg av hög kvalitet. Samordnad individuell planering (SIP) har i viss utsträckning genomförts och behovet antas öka genom att lagen om samverkan vid utskrivning från slutet hälso- och sjukvård har trätt i kraft. Kvalitetsuppföljning på individnivå ska genomföras vid alla nyprovningar och resultatet ska användas för kvalitetssäkring.

För att kunna erbjuda ett samlat stöd till personer med till exempel missbruks- och beroende problematik samarbetar äldreomsorgen och socialtjänsten. Samarbetet inom olika

verksamheter och med externa aktörer ska utvecklas ytterligare kring sårbara grupper för att stödet ska vara effektivt.

Våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck ska motverkas och våldsutsatta ska få det skydd och stöd som de behöver. Under 2018 har samverkan med Relationsvårdscentrum Väst (RVC) startat upp och utvecklats. Under hösten har elva ärenden remitterats från Bromma, uteslutande våldsutsatta, och klar majoritet har varit kvinnor. Hälften av dessa var också föräldrar. Inriktningen för 2019 är att fler, både våldsutsatta och våldsutövare, ska komma i kontakt med RVC genom motivering och remittering från relationsvårdsteamet (RTV). Förvaltningen ska utveckla samverkan mellan familjerätt, RVT, RVC och enheten för barn- och unga för att säkerställa att barn inte far illa på grund av föräldrars våldsutsatthet/våldsutövande. Samverkan har också fokus på att fler våldsutövare ska motiveras till behandling. Alla barn och unga som bedömts ha skyddsbehov ska placeras under trygga förhållanden.

Implementeringen av stadens program för våld i nära relationer och hedersrelaterat förtryck ska fortsätta i enlighet med programmets tidplan.

För att ge människor insatser av hög kvalitet ska arbetet med handlingsplanen för socialsekreterares och biståndshandläggares arbetssituation fortsätta. Efter dialog med socialsekreterare och biståndshandläggare ska särskilt fokus vara på introduktion och användandet av Brommamodellen som är en modell framtagen inom förvaltningen för systematisk uppföljning av medarbetares arbetssituation.

Förväntat resultat

Handläggningen är rättssäker, likställd och av hög kvalitet.

Alla barn och unga som bedöms ha skyddsbehov har placeras under trygga förhållanden.

Samordnad individuell planering ökar för att ge bättre möjligheter till en sammanhållen vård- och omsorg.

Beställningar enligt ramtid inom äldreomsorgen ökar för att säkerställa de äldres inflytande över insatserna.

Den uppsökande verksamheten för att informera äldre om kommunens insatser ökar.

Våldsutsatta och våldsutövare får stöd av RVC.

Fler utbildade kvalitetsobservatörer inom förvaltningens LSS-verksamheter och verksamheter inom socialpsykiatri.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Arbeta förebyggande mot våld i nära relationer	2019-02-13	2019-12-31	
 Kvalitetsutveckling genom kollegial observation inom LSS-verksamheter och socialpsykiatriens verksamheter	2019-01-01	2019-12-31	
 Socialtjänsten ska ta initiativ till ökat samarbete med förskolan i syfte att nå fler familjer i ett tidigt skede	2019-01-01	2019-12-31	
 Våldsutsatta och våldsutövare får stöd på RVC	2019-01-01	2019-12-31	
 Öka samarbetet kring sårbara grupper	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

1.4.2. I Bromma är människor självständiga

 Uppfylls helt

Beskrivning

För att människor ska kunna leva ett självständigt liv är det förebyggande arbetet centralt. Självständighetsbegreppet är ledande inom det sociala arbetet. Samtliga grenar av socialtjänsten avser att öka individens självständighet och egenmakt. Det förebyggande arbetet handlar om att upptäcka och förhindra faktorer som kan ha negativa konsekvenser för barn och unga samt att ge vuxna möjligheter att leva ett självständigt liv.

Samverkan mellan skola, elevhälsa, fält- och fritidsverksamhet, kommunpolis, föreningsliv och socialtjänst är av stor betydelse i det förebyggande arbetet för att tidigt upptäcka barn och unga i riskzonen. En viktig del i det förebyggande ungdomsarbetet är att minska användandet av och tillgången till alkohol, narkotika, dopingmedel och tobak.

Individ och familjeomsorgen arbetar för att barn och unga i Bromma ska växa upp under trygga förhållanden. Barn- och ungdomsenheten möter många olika behov hos barn, unga och deras familjer. Vissa insatser är öppna och kan ges i hemmiljön, medan andra insatser innebär att barnet eller den unge placeras utanför hemmet. Andel barn och unga som inte återaktualiseras inom en tolv månadersperiod behöver öka. Genom att fortsätta arbetet med barn och ungas delaktighet, ökad samverkan och bättre anpassade insatser kommer färre barn och ungdomar återaktualiseras.

De ärenden som är aktuella inom missbruk är mer vårdkrävande än tidigare och har behov av flera parallella insatser. Beställare och utförarverksamheter ska i samverkan arbeta vidare att utveckla med hemmaplanslösningar. Andelen insatser som avslutats enligt plan har ökat under 2018. Det är en skillnad i utfallet mellan män och kvinnor. Fler insatser avslutas enligt plan för män. Arbeta med att hitta rätt insatser för kvinnor behöver utvecklas. Idag finns det ett begränsat utbud av insatser som är riktade direkt mot kvinnor med missbruksproblematik. För att ännu fler, både män och kvinnor, ska fullfölja upprättad plan och uppleva att de fått vara delaktiga i sin utredning ska bedömningsinstrument användas och vid val av insats ska en sammanvägning av den enskildes kunskap, professionens kompetens och beprövad erfarenhet göras.

Gruppen hemlösa personer finns inom socialtjänstens samtliga verksamhetsområden. För att motverka hemlöshet arbetas det målinriktat med olika typer av insatser för att kunna möta olika behov av stöd. Jämfört med föregående år har antalet placeringar på akutboenden minskat. Flera placeringar har gjorts i olika former av stödboenden. En målinriktad planering görs för att klienterna ska komma vidare. För att motivera och ge redskap till personer med social problematik, framförallt missbruksproblematik, att etablera sig på bostadsmarknaden är försöks- och träningslägenheter ett viktigt verktyg. Samverkan mellan Vuxenenheten och utförarenheten BRV (Boende och resurs för vuxna) fortsätter för att antalet hemlösa inom målgruppen vuxna missbrukare ska minska. Förvaltningen samarbetar med SHIS Bostäder för att möta behoven hos barnfamiljer som lever i osäkra boendeförhållanden. Inga vräkningar

som berör barn ska genomföras.

Inom samtliga verksamheter ska alla få ett gott bemötande och sina rättigheter tillgodosedda på ett likvärdigt sätt utan diskriminering. Resultatet i årets brukarenkäter inom LSS-verksamhet och socialpsykiatri visar på en tydlig förbättring av utfallet gällande upplevelsen av att inte ha blivit diskriminerad. För att ytterligare höja resultatet måste diskrimineringsfrågan fortsatt hållas aktuell inom alla verksamheter.

Insatser riktade till personer med funktionsnedsättning och till personer inom socialpsykiatriens målgrupp ska anpassas till den enskildes individuella behov. Insatserna ska utformas tillsammans med den enskilde och stärka den enskildes förmåga att leva ett självständigt liv. För att öka förutsättningarna för delaktighet och inflytande för personer med funktionsnedsättning som ansöker om bistånd ska kommunikationshjälpmedel vid behov användas i utredningsarbetet.

Förväntat resultat

Fler människor har ett självständigt liv.

Barn och ungdomar skattar sin hälsa som god.

Andelen ungdomar som använder alkohol, narkotika och tobak minskar jämfört med 2018.

Den interna samverkan och samverkan med externa aktörer har stärkts för att tidigt upptäcka och ge stöd till barn och unga i riskzonen.

Inga vräkningar som berör barn ska genomföras.

Personer som tagit del av insatser och stöd har varit delaktiga i planeringen och upplever ett gott bemötande utan diskriminering.

Nämndmål:

1.4.3. I Bromma uppnår barn kunskapsmålen i skolan

Uppfylls helt

Beskrivning

Forskning visar att placerade barn har sämre fysisk och psykisk hälsa än genomsnittet. Många underpresterar dessutom i skolan trots normal begåvning. Samtidigt är en lyckad skolgång en av de viktigaste faktorerna för barnets utveckling. Därför är det viktigt att ha arbetssätt för att stärka placerade barns skolgång och rätt till utbildning. Det är angeläget att samverkan mellan socialtjänsten, skolan och hälso- och sjukvården fungerar bra. Socialtjänsten ska arbeta aktivt för att placerade barn ska få de undersökningar, insatser och behandlingar som de behöver i skolan och i hälso- och sjukvården. Men det är utbildningsnämndens och hälso- och sjukvårdens ansvar att tillhandahålla utbildning respektive hälso- och sjukvård.

Familjevårdsverksamheten ska fortsätta att arbeta med Skolfam som är en arbetsmodell som syftar till att höja familjehemsplacerade barns skolresultat. I samverkan med skolan, polisen och fritidsverksamheten ska lokala operativa samverkansforum inrättas för barn i behov av samlade insatser från skola och socialtjänst.

Ett arbete ska ske för att barn i skolåldern placeras i närområdet. Vidare ska det arbetas för att kontraktera ett eget jourhem i Bromma för att säkra en obruten skolgång.

Förväntat resultat

Barn i skolåldern placeras i närområdet.
Ett eget jourhem kontrakteras i Bromma

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande

Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas helt under året. Bedömningen grundas på att årsmålen för nio av tio indikatorer bedöms uppnås under året. En indikator bedöms inte kunna uppnås. Underliggande nämndmål bedöms uppfyllas.

Förebyggande och uppsökande verksamhet

Både Tunets och Tranebergs aktivitetscentra har haft en ökning av antalet besökare, både av personer som bor på seniorboendena och de som bor utanför. Övervägande delen av besökarna, cirka 85 procent är kvinnor. Flera olika slags aktiviteter har erbjudits såsom möjlighet till gemensamma måltider, fysiska aktiviteter, underhållning med mera. Även temamånader har arrangerats med fokus på olika aktuella ämnen I mars var temat trygghet och säkerhet. Statistik visar att fysiska aktiviteter av olika slag är populärast.

Under perioden har en enkätundersökning gjorts för att ta reda på besökarnas upplevelse av om deltagandet i verksamheten har påverkat deras hälsa och livskvalitet. Av cirka 50 utdelade enkäter svarade de allra flesta att deltagandet upplevs mycket positivt och helt eller delvis har förbättrat livskvaliteten. Fortsatt utveckling av verksamheternas innehåll sker i nära samråd med trivselrådet och i dialog med föreningar och frivilligorganisationer. Förvaltningens ambition är att utveckla verksamheterna ytterligare och en av målsättningarna är att nå ut till fler personer utanför seniorboendena.

Friskvårdscentrum har ett stort antal deltagare i aktiviteterna, även här överväger andelen kvinnor, 70 procent. Verksamheten har under perioden genomfört intervjuer med 20 personer för att ta reda på hur deltagandet i aktiviteterna påverkat hälsa och välbefinnande. Av resultatet framkommer att deltagarna fått mycket bättre rörlighet och ökad upplevelse av hälsa. Exempel finns på att deltagande i fysiska aktiviteter även lett till så pass bra hälsoförbättringar att hemtjänstinsatser inte behövts.

Antalet besökare till öppna träffpunkten Mary's café fortsätter att öka. Cirka 200 besökare väljer att varje månad även utnyttja möjligheten att äta gemensam lunch i samband med deltagande i någon aktivitet.

Enheten för biståndshandläggning har deltagit på stadsdelens aktivitetscentra vid specifika informationstillfällen. På detta sätt har information kunnat ges för att motivera de äldre till att delta i aktiviteter som främjar social gemenskap vilket kan minska isolering och ensamhet. Enheten arbetar aktivt för att utveckla den förebyggande och uppsökande verksamheten för att på ett bättre sätt kunna nå och informera äldre om förebyggande insatser. En viktig del av

informationen är att på ett tidigt stadium informera om den enskildes eget ansvar för sin boendeplanering och vilka boendevalternativ som finns.

Fixaren utför hjälp i hemmet med vissa praktiska insatser som är förenade med fallrisk. Efterfrågan på tjänsten ligger kvar på samma nivå som tidigare. I genomsnitt har cirka 40 äldre fått hjälp varje månad, av vilka 89 procent är kvinnor och 11 procent är män. Det kan inte ses någon skillnad på vilka insatser män respektive kvinnor ber om.

Anhörigstöd

För att erbjuda anhörigstöd som är förebyggande, flexibelt och av god kvalitet har äldreomsorgens enheter erbjudit olika former av anhörigstöd såsom månadsbrev, föreläsningar, anhörigcirkel och anhörigråd. Utbildning i anhörigstöd för 144 medarbetare är genomförd under perioden och verksamheterna har utbildade anhörigombud. I takt med att anhörig- och äldre konsulentens roll blivit mer känd har efterfrågan på tjänsten ökat. Antal individuella vägledande/stödjande samtal med anhöriga har under perioden varit 21 stycken. Stödet har upplevts positivt av de anhöriga. Anhörigkonsulenten samarbetar med samtliga enheter inom äldreomsorgen. Biståndshandläggarna har genom handledning och ökade kunskaper utvecklat sitt förhållningssätt och bemötande av anhöriga. Samarbete med anhörigkonsulent har påbörjats och biståndshandläggarna informerar de äldre om möjligheten att kontakta anhörigkonsulenten. Flera verksamheter har arrangerat dialogmöten för anhöriga under året.

Mat och måltider

Måltiden har en viktig funktion, både för bibehållen hälsa och social gemenskap. På aktivitetscentren och öppen verksamhet finns möjlighet att äta tillsammans. För att skapa ytterligare möjligheter att träffas och äta har samarbete om att erbjuda seniormåltider inletts med ett flertal restauranger i stadsdelen. Äldreomsorgen har sökt medel för Matlyftet - ett projekt med syfte att lyfta måltidsupplevelsen och motverka ensamhet och isolering.

För att uppnå årsmålet på indikatorn att måltiden ska vara en trevlig stund för boende på vård- och omsorgsboende har enheternas egna observatörer gjort observationer som medfört att förändringar har genomförts. Detta är ett lärande arbetssätt som bidrar till att måltidssituationen blir så optimal som möjligt. Dietisterna har medverkat med kunskaper och tips. Andra sätt att göra måltiden till en trevlig stund har varit att anpassa dukningen, göra skillnad mellan vardag och helg och göra måltiden till en social aktivitet.

Välfärdsteknik

Hösten 2018 erhöll stadsdelen stimulansmedel för inköp av välfärdsteknik. Den teknik som inköptes har nu installerats och används bland annat vid aktiviteter för boende på vård- och omsorgsboende, för informationsspridning och i det dagliga omvårdnadsarbetet. Teknik som kan ge de äldre ökad valfrihet och underlätta vid utförandet av hemtjänstinsatser, såsom smarta lås och digital nattillsyn utreds fortfarande av äldreförvaltningen.

Delaktighet

För att uppnå årsmålet på indikatorn andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs arbetar hemtjänsten med ramtid utifrån biståndshandläggarnas beställning av hemtjänstinsatser. En genomförandeplan upprättas som beskriver hur insatserna praktiskt ska genomföras och utgår från den enskildes önskemål och förutsättningar. Även på vård- och omsorgsboenden upprättas genomförandeplan utifrån beställning som därefter följs upp kontinuerligt. Samordnare följer regelbundet upp antalet aktuella genomförandeplaner.

Enheterna arbetar även med att förtydliga kontaktpersonens uppdrag med syfte att den äldres insatser ska utföras på det sätt som önskas. Kontaktpersonen ska ha ett övergripande ansvar för insatsernas utförande.

Den fråga i den individuella kvalitetsuppföljningen inom hemtjänsten som får lägst andel positiva svar, 73,5 procent, är om man deltagit i planeringen av hur den beviljade hjälpen ska utföras. En förklaring kan vara det låga antalet godkända genomförandeplaner. Motsvarande fråga i brukarundersökningen om personalen brukar ta hänsyn till den äldres egna åsikter och önskemål ger ett högre resultat, 86 procent. Motsvarande resultat i brukarundersökningen för vård- och omsorgsboenden är 80 procent. Arbetet med genomförandeplaner behöver utvecklas. En handlingsplan har upprättats som inkluderar både beställarenhetens och hemtjänstens arbete med upprättandet av beställning och genomförandeplan.

Kontinuitet i hemtjänsten

För att uppnå årsmålet för indikatorn om personalkontinuitet i hemtjänsten arbetar enheterna bland annat med att optimera dagsplaneringen och minska antalet timanställda. Egna kontinuitetsmätningar genomförs varje månad inom alla kommunala hemtjänstgrupper och resultatet visar att flera av grupperna förbättrat sina resultat under tertialen. I den individuella kvalitetsuppföljningen ställs frågan "Är det ungefär samma personer som hjälper dig?". Där uppger 80,6 procent att det alltid eller oftast är samma personer. Motsvarande resultat för staden är 73,4 procent. En jämförelse av resultatet av brukarundersökningen där 85 procent är nöjda med hemtjänsten, med resultatet av SLK:s årliga kontinuitetsmätning, visar att ett sämre kontinuitetsvärde inte behöver betyda en lägre nöjdhet med verksamheten.

Kommunikation och information

Kommunikation och information till den äldre och dennes anhöriga sker på olika sätt, såsom månadsbrev, instagramkonto, anhörigträffar, brukarråd och digitala informationstavlor. På vård- och omsorgsboenden genomförs inflyttningssamtal där man frågar de anhöriga hur de vill att kontakten ska ske. Alla äldreomsorgens verksamheter har skriftligt informationsmaterial som delas ut.

Nöjd och trygg

För att uppnå årsmålet för indikatorerna andel äldre som är nöjda respektive trygga med äldreomsorgens insatser har enheterna arbetat med att förtydliga och stärka kontaktmannaskapet. För att öka tryggheten tillämpas ett personcentrerat arbetssätt. Flera utbildningsinsatser har genomförts. Utbildning i anhörigstöd har genomförts för att höja personalens kompetens för att på bästa sätt uppmärksamma och erbjuda stöd till anhöriga. För att öka såväl den äldres välmående som patientsäkerheten har utbildning i läkemedelshantering för omvårdnadspersonal genomförts.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel boende på vård- och omsorgsboende som upplever att måltiden är en trevlig stund på dagen				75 %		73 %	70 %	2019
Analys Indikatorn baseras på resultat från Socialstyrelsens brukarundersökning "Vad tycker de äldre om äldreomsorgen?" som publiceras under hösten 2019. Prognosen är baserad på resultat från 2018 års brukarundersökning.								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flicko r	Perio dens utfall VB 2018	Progno s helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel boende på vård- och omsorgsboende som upplever att möjligheten att komma utomhus är bra				59 %		59 %	57 %	2019
Analys Indikatorn baseras på resultat från Socialstyrelsens brukarundersökning "Vad tycker de äldre om äldreomsorgen?" som publiceras under hösten 2019. Prognosen är baserad på resultat från de två senaste brukarundersökningarna.								
  Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs i hemtjänsten						85 %	85 %	2019
Analys Indikatorn baseras på resultat från Socialstyrelsens brukarundersökning "Vad tycker de äldre om äldreomsorgen?" som publiceras under hösten 2019. Prognosen är baserad på resultat från 2018 års brukarundersökning.								
  Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs på vård- och omsorgsboende						78 %	76 %	2019
Analys Indikatorn baseras på resultat från Socialstyrelsens brukarundersökning "Vad tycker de äldre om äldreomsorgen?" som publiceras under hösten 2019. Prognosen är baserad på resultat från 2018 års brukarundersökning.								
  Andel trygga omsorgstagare i hemtjänsten						81 %	81 %	2019
Analys Indikatorn baseras på resultat från Socialstyrelsens brukarundersökning "Vad tycker de äldre om äldreomsorgen?" som publiceras under hösten 2019. Prognosen är baserad på resultat från 2018 års brukarundersökning.								
  Andel trygga omsorgstagare i vård- och omsorgsboende						87 %	87 %	2019
Analys Indikatorn baseras på resultat från Socialstyrelsens brukarundersökning "Vad tycker de äldre om äldreomsorgen?" som publiceras under hösten 2019. Prognosen är baserad på resultat från 2018 års brukarundersökning.								
  Andelen nöjda omsorgstagare i dagverksamhet						92 %	92 %	2019
  Andelen nöjda omsorgstagare i hemtjänst						84 %	84 %	2019
  Andelen nöjda omsorgstagare i vård- och omsorgsboende						81 %	81 %	2019

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal personal en hemtjänsttagare med minst två besök om dagen möter under en 14-dagarsperiod				13,7		10	10	2019
Analys Resultatet tas fram av stadsledningskontoret under hösten. Mätningen utförs för samtliga hemtjänstutförare oavsett regiform. Det totala resultatet för Bromma 2018 var 13,7 vilket var en försämring från 2017 års utfall på 12,8. De privata utförarna redovisade 13,6 och egen regi 13,9. En av enheterna inom egen regi uppnådde kontinuitetsmålet. Resultatet för egen regi var i stort sett detsamma som föregående år medan privat regi redovisade ett sämre resultat. Några privata utförare redovisade en mycket hög siffra och förvaltningen har haft uppföljningssamtal med ett par av dem för att säkerställa att arbete sker med att förbättra kontinuiteten. På dialogmöten mellan enheten för biståndshandläggning och hemtjänstutförare, oavsett regi, har kontinuiteten diskuterats. I dessa diskussioner har framkommit att de tre privata utförare som uppvisar det sämsta resultatet i mätningen, mäts utifrån andra förutsättningar än övrig hemtjänst. Hos dessa utförare, som bedriver hemtjänst på seniorboenden, får den äldre hjälp att gå till en matsal i huset istället för att få en matlåda levererad, vilket för den äldre medför positiva effekter i form av fysisk rörelse och möjlighet till social samvaro. För kontinuitetsmätningen medför dock detta ett sämre resultat då det kan vara olika personer som ledsagar. Hade dessa utförare istället levererat en matlåda hade den personalen räknats bort enligt de kriterier som gäller för indikatorn. Kontinuitetsmätning för hemtjänst i egen regi genomförs manuellt varje månad på ett begränsat antal brukare för att följa utvecklingen. För att nå årsmålet fortsätter enheterna arbetet med att minska sjukfrånvaron och antalet vikarier samt optimera dagsplaneringen.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samråd med Stockholms läns landsting utreda hur biståndsbedömarrollen kan utvecklas mot en renodling av å ena sidan myndighetsutövning, å andra sidan rådgivning och vägledning. Detta ska säkerställa en sammanhållen planering och tillgänglig uppföljning av samhällets insatser som utgår från den enskilda äldres behov och perspektiv.	2019-01-01	2019-12-31	
  Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda möjligheten att få äldreomsorg på sitt modersmål.	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

1.5.1. I Bromma är äldre trygga och har inflytande

 Uppfylls helt

Beskrivning

Andel äldre som är nöjda och trygga med äldreomsorgens insatser är god. För att ytterligare förbättra resultatet kommer arbete med att utveckla äldreomsorgen ske på olika sätt. Språkkompetensen hos medarbetare med svenska som andraspråk ska höjas för att öka förståelse och kvalitet i arbetet med de äldre. Hemtjänsten och demensteamerna fortsätter att utvecklas för att bättre tillgodose de äldres behov. Arbetet med ramtid ska fortsätta utvecklas för att de äldre utifrån sina förutsättningar ska kunna vara delaktiga i planeringen och utifrån dagsaktuellt behov och önskemål påverka innehåll och utförande av beviljade insatser. Genom ett intensivt arbete med utvecklingen av mat och måltider har nöjdheten med maten och måltidssituationen ökat väsentligt, detta arbete kommer att fortsätta. Maten ska ha ett bra näringsinnehåll, vara aptitlig och i allt större grad ekologisk. Kunskapen om specialkost ska höjas för att tillgodose fler behov.

För att säkerställa en trygg och säker hemgång från slutenvården fortsätter Tryggt mottagande i hemmet sin verksamhet. För att värna om de äldres valfrihet ska internt och externt informationsmaterial finnas och vara aktuellt. Nationella minoriteters rättigheter ska tillvaratas. Möjlighet till muntlig och skriftlig information samt aktiviteter på sitt eget språk, främst finska, ska erbjudas.

Det ska vara enkelt att komma i kontakt med verksamheterna och även enkelt att lämna klagomål och synpunkter. God kommunikation och information som når fler äldre och anhöriga bidrar till att öka nöjdheten.

Digitalisering och välfärdsteknik ska vara ett hjälpmedel och utvecklas för att effektivisera och förbättra omsorgen och öka trygghet och valfrihet för de äldre. Den digitala kompetensen behöver stärkas i verksamheterna.

Äldreomsorgens verksamheter ska kännetecknas av god medarbetarkontinuitet för en ökad nöjdhet och för att ge de äldre möjlighet till ett ökat inflytande. Arbetet med att förbättra kontinuiteten behöver intensifieras då kontinuiteten varit lägre än kommunfullmäktiges mål de senaste åren. För att förbättra personalkontinuiteten utvecklas kontaktmannaskapet och arbetet med att sänka sjukfrånvaron fortgår. Schemalägnings- och vikariehanteringssystem ses över.

Alla enheter som arbetar med äldre som har en demenssjukdom är Silviacertifierade och ett antal Silviasystrar och Silviasjuksköterskor är utbildade. Demensteam finns och utveckling av demensvården fortgår. Teamarbete och reflektionstid ger möjlighet att omsätta erhållna kunskaper i praktiken.

Antalet deltagare i de olika aktiviteterna på förvaltningens aktivitetscentra och öppna träffpunkter har ökat. En ombyggnation av vissa lokaler har skett vilket medfört en ökad tillgänglighet. Arbetet med att utveckla verksamheten i samarbete med besökarna och civilsamhället ska fortsätta. För att bryta social isolering och ensamhet ska det finnas mötesplatser och träffpunkter i stadsdelen som är öppna även vid storhelger och på sommaren. Information om vilka aktiviteter som finns ska förbättras för att nå fler besökare. Möjlighet ska ges till gemensamma måltider, social gemenskap och fysisk träning.

Anhöriga är en viktig del i omvårdnaden om de äldre och utifrån att anhörig- och äldrekonsulentens roll blivit mer känd har efterfrågan på tjänsten ökat. Anhörigstödet behöver vidareutvecklas och ska vara förebyggande, flexibelt och av god kvalitet.

Biståndshandläggarna ska arbeta proaktivt och bedriva uppsökande verksamhet för att ge information om det stöd som finns inom kommunens äldreomsorg och vilka insatser samhället i övrigt kan tillgodose på annat sätt. Arbetet med de förebyggande och rehabiliterande insatserna ska stärkas genom ökad samverkan med andra aktörer.

Förväntat resultat

Äldre med olika insatser inom äldreomsorgen är mer nöjda och trygga jämfört med föregående år.

Andelen äldre som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs ökar jämfört med föregående år.

De äldre upplever att måltidssituation är god.

Hemtjänsttagare med minst två besök om dagen möter mindre antal personer under en 14-dagarsperiod jämfört med tidigare år.

Biståndshandläggarna arbetar proaktivt och bedriver uppsökande verksamhet.

De sociala mötesplatserna arbetar förebyggande och erbjuder aktiviteter som ökar känslan av välbefinnande och fördröjer behovet av äldreomsorgens insatser.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
▶	Arbeta förebyggande mot våld i nära relationer	2019-02-13	2019-12-31	
▶	Fortsatt utveckling av anhörigstödet	2019-01-01	2019-12-31	
▶	Utveckla förebyggande och uppsökande verksamhet	2019-01-01	2019-12-31	
▶	Utveckla och förtydliga kontaktmannaskapet	2019-01-01	2019-12-31	
▶	Utveckla och intensifiera arbetet med välfärdsteknik	2019-01-01	2019-12-31	

KF:s inriktningsmål:

2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Förvaltningen bedömer att inriktningsmålet uppfylls under året.

Bedömningen grundas på att samtliga fem verksamhetsområdesmål som är kopplade till inriktningsmålet bedöms uppnås. Hur nämnden har bidragit till att uppfylla inriktningsmålet redovisas under respektive mål för verksamhetsområdet.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv

Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas helt under året. Bedömningen grundas på att årsmålen för indikatorerna bedöms uppnås under året. Underliggande nämndmål bedöms också uppfyllas.

Ett gott företagsklimat

Förvaltningen arbetar för att företag ska vilja etablera sig i stadsdelsområdet. Enligt den senaste analysen av Brommas företagsklimat från Stockholms Business Region är Bromma en av de stadsdelsområden som hade en hög andel nyregistrerade företag under 2018. Antalet nyregistrerade företag i Bromma under första kvartalet 2019 var i snitt 60 företag per månad. För att den positiva trenden ska fortsätta behöver servicen för företagen utvecklas. Trygghetsfrågan är den fråga som lyfts främst av företagen i Bromma. Trygghetsskapande åtgärder i områden med publik service och handel ska genomföras. En annan faktor som har betydelse för tryggheten är att stadsutveckling sker mot blandade stadsdelar så att människor finns i rörelse under dygnets alla timmar.

Samverkan med företagarföreningen

Förvaltningen är adjungerad i Bromma-Ulvsunda Företagarförenings (BUF) styrelse samt representeras vid föreningens medlemsmöten. Föreningens medlemmar får information om i vilken utsträckning förvaltningen kan vara till nytta för företagen i Bromma. Förvaltningen har bidragit med synpunkter och förslag på teman och gäster till föreningens kommande styrelsemöten och medlemsmöten under 2019.

Upphandlad verksamhet i konkurrens

Förvaltningen prövar kontinuerligt upphandlad verksamhet i konkurrens. Möjligheten att öka andelen upphandlad verksamhet ses över löpande. Förvaltningens upphandlings- och inköpssamordnare säkerställer att det finns tillräcklig kompetens för upphandling och för uppföljning av upphandlingsavtal. Exempel på verksamheter som förvaltningen upphandlat är städentreprenader, kostentreprenader, mark- och anläggningsentreprenader och entreprenader för park- och markskötsel. Vid periodens slut var 36,5 procent av driftverksamheten upphandlad i förhållande till den totala driftverksamheten.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel upphandlad verksamhet i konkurrens						40 %	Tas fram av nämnd/ styrelse	2019

Nämndmål:

2.1.1 Företag etablerar sig i Bromma

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen ska arbeta för ett gott företagsklimat som gör att företag vill etablera sig i stadsdelsområdet. Bostadsutvecklingen i Bromma kan medföra problem för olika branschers utvecklings- och lokalbehov då tidigare företagslokaler rivs till förmån för bostäder. Dessutom finns en risk att företag väljer att inte etablera sig i Bromma på grund av lokalbrist. Utvecklingen bevakas genom att följa statistik över antalet nystartade företag i stadsdelen samt genom dialog med företagarföreningen. Förvaltningen ska tillsammans med företagarföreningen utveckla former för en god samverkan.

Det finns företagare som framfört en upplevelse av otrygghet. Förvaltningen ska främja företagandet genom trygghetsskapande åtgärder som gör att företag både vill stanna kvar i stadsdelen och att nya vill etablera sig. Därutöver kommer behovet av att tillskapa blandade stadsdelar framföras till exploaterings- och stadsbyggnadskontoret då nya områden är under planering. I remissvar gällande detaljplaneärenden ska det alltid framhållas att nämnden vill ha en blandning av bostäder och arbetsplatser eftersom stadsdelar som är befolkade hela dygnet skapar större trygghet.

Förvaltningen kommer kontinuerligt pröva att upphandla verksamhet i konkurrens. Möjligheten att öka andelen upphandlad verksamhet i stadsdelen kommer ses över. I och med den nya funktionen upphandlings- och inköpssamordnare säkerställer förvaltningen att det finns tillräcklig kompetens för att genomföra upphandlingar och för att följa upp upphandlad verksamhet.

Förväntat resultat

Fler företag etablerar sig i stadsdelen.

Andel upphandlad verksamhet i förhållande till den totala verksamheten ökar.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Antal nystartade företag	200				500	500		Tertial 1 2019
Analys Årsmålet är höjt från 10 till 500 på grund av att det tidigare årsmålet var felaktigt satt.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen samverkar med Bromma-Ulvsunda företagarförening	2019-01-01	2019-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas helt under året. Bedömningen grundas på att årsmålen för indikatorerna bedöms uppnås. Underliggande nämndmål bedöms också uppfyllas.

LSS-bostäder

I Bromma ska människor oavsett funktionsförmåga bo bra i en välfungerande boendemiljö med närhet till förskolor, grönområden och service. För att uppnå detta har ett antal åtgärder påbörjats och en del har genomförts under perioden. En boendeplan har tagits fram för att på längre sikt säkerställa att det byggs bostäder som täcker behovet av bostäder för personer med funktionsnedsättning. Det är socialförvaltningen som har samordnat arbetet och planen ska behandlas av socialnämnden i maj.

Inom Brommas stadsdelsområde planeras det mellan åren 2020-2021 byggas tio lägenheter tillhörande en servicebostad och två gruppboendestäder med sex lägenheter i varje gruppboendestad i tre olika byggprojekt. De två projekt som har påbörjats har blivit försenade och kommer tidigast att byggas 2020.

Förskolor där barnen bor

Närheten till förskolor är av stor vikt för att boendemiljön för barnfamiljer ska upplevas som välfungerande. Planarbetet för nya förskolor pågår aktivt för att möta framtida behov. Det finns utmaningar och intressekonflikter mellan exploateringsvärden av marken och friyta till förskolor som ger fortsatta utmaningar i planeringen av framtida förskolor. Mariehäll är ett område som kommer att ha fortsatt brist på förskoleplatser under många år framåt trots att en ny förskola kommer att börja byggas i området i maj. I övriga områden i Bromma ser prognoser och tillgång på förskoleplatser ut att ligga i balans.

Vid uppföljningen av de förskolebarn som har erbjudits en garantiplats på förskolan i mars och april så har 65 procent fått en plats på förskola högst 2,1 km från folkbokföringsadressen

och 35 procent har fått en plats mer än 3 km från folkbokföringsadressen.

Enkelt avhjälpna hinder

Arbetet med att åtgärda enkelt avhjälpna hinder pågår inom förvaltningens verksamheter för att tillgängligheten ska förbättras. Bland annat använder verksamheterna stadens mall för "självskattning av lokaler" för att inventera tillgängligheten och identifiera enkelt avhjälpna hinder. Under perioden har förvaltningskontorets entré förbättrats för ökad tillgänglighet.

Aktiv part i stadsutvecklingen

Stadsdelsnämnden är en aktiv part i stadsutvecklingen. Under perioden har nämnden besvarat remisser på detaljplaner och förvaltningen har deltagit i olika samverkansforum. I både remissvar och vid samverkan kring kommande stadsutvecklingsprojekt och i olika dialogforum påtalas behov av mötesplatser och trygghet. Förvaltningen lyfter även de olika perspektiven gällande tillgänglighet, barn och äldre i remissvar, vid samverkan och vid dialoger om kommande projekt.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal färdigställda bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)						0	tas fram av nämnden	2019

Nämndmål:

2.2.1. I Bromma bor människor bra i en välfungerande boendemiljö

 Uppfylls helt

Beskrivning

I Bromma ska människor oavsett funktionsförmåga bo i en bra och välfungerande boendemiljö med närhet till förskolor, grönområden och service.

Behovet av grupp- och servicebostäder för LSS målgrupp är stort i staden. Under de tre senaste åren har inga nya bostäder för målgruppen öppnats i stadsdelen. Byggprojekt är försenade vilket gör att tidigast 2021 öppnas en gruppboende med sex lägenheter och en serviceboende med tio lägenheter i Annedal. Behovet av bostäder för socialpsykiatriens målgrupp är också stort. Förvaltningen ska tillsammans med övriga stadsdelsförvaltningar i regionen ta fram ett gemensamt förslag till boendeplan för SoL- och LSS-bostäder. Planen ska utgöra underlag till socialnämndens stadsövergripande boendeplanering. Inom äldreomsorgen genomförs sedan tidigare en boendeplanering regionvis som utgör underlag till den stadsövergripande äldreboendeplanen. Planen revideras årligen.

Förskolelokaler planeras med utgångspunkt ur befolkningsprognoserna per område för att förskolor ska byggas där barnen finns. En strävan är också att förskolor planeras i närhet till kollektivtrafik. Förskolors utemiljöer är av stor vikt för en god verksamhet och gårdsytorna behöver vara tillräckligt stora och planeras väl med mera naturmaterial.

I uppdraget att ge samhällsstöd till nyanlända familjer i Bromma kan även behovet av förskolor, öppna förskolor och fritidsverksamhet behöva ses över. I Mariehäll finns behov av att öka tillgången av öppen förskola. Det finns många yngre barn i området, tillgången till gemensamma mötesplatser är också begränsad.

För att säkerställa att gruppboende, särskilda boenden för äldre och förskolelokaler samt parkmark planeras in i nya områdesplaner och detaljplaner, sker samverkan med olika parter i planeringsprocessen. För att lokala strategiska frågor ska kunna tas upp tidigt i planeringsstadiet ingår förvaltningen frekvent i olika samverkansformer med exploateringskontoret, stadsbyggnadskontoret, Micasa, SISAB, trafikkontoret, utbildningsförvaltningen, kulturförvaltningen och idrottsförvaltningen. I förvaltningens yttranden över nya detaljplaneärenden påtalas alltid behovet av olika boendeformer och förskolelokaler.

Förvaltningens lokaler ska inventeras och enkelt avhjälptra hinder ska åtgärdas för att förbättra tillgängligheten i lokalerna.

Förväntat resultat

Behovet av olika boendeformer för äldre, för personer med funktionsnedsättning och för personer inom socialpsykiatriens målgrupp tillgodoses.

Förskolor öppnas där barnen finns.

Tillgängligheten i förvaltningens lokaler ska öka genom att enkelt avhjälptra hinder åtgärdas.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Antal pågående projekt som innehåller bostäder för målgrupper inom socialpsykiatri och LSS	2					2		2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Inventera förvaltningens lokaler för att åtgärda enkelt avhjälptra hinder	2019-01-01	2019-12-31	
 Stadsdelsnämnden är en aktiv part i all stadsutveckling	2019-01-01	2019-12-31	
 Tillsammans med övriga stadsdelsförvaltningar i regionen ska ett gemensamt förslag till boendeplan för grupp- och servicebostäder tas fram	2019-01-01	2019-12-31	
 Utreda möjlighet att starta en öppen förskola med inriktning introduktion	2019-01-01	2019-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas helt under året. Bedömningen grundas på att årsmålet för indikatorn bedöms uppnås. Underliggande nämndmål bedöms också uppfyllas.

Minskat klimatutsläpp

Förvaltningen har två biogas/bensinhybrider inom hemtjänsten. Allt fler transporter inom förvaltningens verksamheter sker med elcykel, elbil och kommunala färdmedel. Alviks hemtjänst har fått tillgång till ytterligare tre laddstationer vilket möjliggör att fler bilar kan bytas ut till elbilar. Inom hemtjänsten kommer också elmopeder prövas som alternativ till bil.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel miljöbränsle i stadens etanol- och biogasfordon						86 %	86 %	Halvår 1 2019

Nämndmål:

2.3.1 I Brommas verksamheter är transporterna effektiva och hållbara

 Uppfylls helt

Beskrivning

Inom förvaltningen ska transporter vara effektiva med minsta möjliga klimatutsläpp. Vid kortare resor i tjänsten används cykel eller kollektiva färdmedel. Resor med bil görs bara när det bedöms vara det mest resurseffektiva färd sättet.

Antalet bilar inom förvaltningen ska minska. Idag leasar förvaltningen miljöbilar, elbilar och laddhybrider. Vid ingång av nya bilavtal ska endast elbilar leasas. Laddstolpar behöver sättas upp på rätt platser.

Förväntat resultat

Minskat antal bilar

Minskat klimatutsläpp

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Antalet bilar inom förvaltningen ska minska	2019-01-01	2019-12-31	
 Vid ingång av nya bilavtal ska elbilar leasas	2019-01-01	2019-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas helt under året. Bedömningen grundas på att årsmålen för indikatorerna bedöms uppnås. Underliggande nämndmål bedöms också uppfyllas.

Kultur- och fritidsaktiviteter för barn och ungdomar

Ungdomar i Bromma är generellt nöjda med tillgången till meningsfulla fritids- och idrottsaktiviteter samt tillgången till kulturaktiviteter. Genom fritidsverksamhetens samverkan med medborgarkontoret, skolor, föreningar och idrottshallar skapas nya mötesplatser med olika inriktningar för ungdomar. Fritidsverksamheten har en låg andel flickor som besöker verksamheten. Ett arbete pågår för att fler flickor ska delta i Fritidens olika aktiviteter vilket också har lett till att andelen flickor i verksamheten ökade under föregående år.

Trots att Fritiden i år inte fått några riktade pengar för lovaktiviteter (förutom sommarlovet) har verksamheten kunnat erbjuda en rad olika aktiviteter under sport- och påsklov. På både sport- och påsklov kom det in över 100 anmälningar till de olika lovaktiviteterna. Verksamheten arbetade aktivt med att få till en blandning av aktiviteter för att alla inom målgruppens åldersspann skulle ha någonting att anmäla sig till. Många av barnen och ungdomarna som deltog i lovaktiviteterna deltar vanligtvis inte i fritidens ordinarie verksamhet.

Planeringen för fritidsverksamhetens sommarlovsaktiviteter har inletts, däribland Bromma Sportscamp som även i år kommer arrangeras tillsammans med föreningslivet i Bromma och Stockholmsidrotten. Under detta sommarläger erbjuds unga brommabor att prova på en mängd olika sporter.

Kultur för barn i förskolan

Kulturen har en central position i förskolans verksamhet. Kultur i förskolan ska vara för, av och med barn. Det egna skapandet, där barnen arbetar med kreativa material och uttryckssätt sker både på förskolan och på Idébanken. på Idébanken arbetar en konstnär som tar emot barnen för skapande i en ateljé.

Det finns ett väl fungerande samarbete med biblioteken i stadsdelen. Flera pedagoger har deltagit i en bokcirkel som en del i att utveckla läsandet och öka språkutvecklingen hos barn. Personalen på biblioteken är även behjälpliga med bra barnlitteratur. Barnen besöker biblioteken för att låna böcker men även för att delta i andra kulturaktiviteter. Genom Kulturrådets satsning har förskolorna också kunnat köpa in mer barnlitteratur.

Förskolorna har under perioden besökt museum och gått på musik- och teaterföreläsningar och även köpt in föreläsningar till förskolorna eller närliggande lokaler.

Förskolepedagogerna framhåller och sätter ord på begrepp som rörelse, lek och kultur/högläsning i större utsträckning än tidigare i det systematiska kvalitetsarbetet.

Förskoleområdena utvecklar på olika sätt hur de kommunicerar om kultur med vårdnadshavarna för att öka resultatet i förskoleundersökningen i dessa frågor.

Kultur och idrott för äldre

På aktivitetscentren och på övriga öppna verksamheter för äldre har olika fysiska aktiviteter erbjudits. Till exempel sitt-, balans-, stations- och bollgympa samt träning på gym. Andra aktiviteter som har anordnats är högläsning, allsång och bio.

På vård- och omsorgsboende har olika kulturaktiviteter erbjudits som filmstund, målargrupp, after ski och kulturinslag som hör ihop med årstider och högtider. Kulturombud inom verksamheterna anordnar olika aktiviteter och fester.

Några enheter har gjort egna uppföljningar med hjälp av enkäter och observationer för att kartlägga vad de äldre anser om aktiviteterna och vilka önskemål som finns. Resultaten har varit positiva. De fysiska aktiviteterna är mycket uppskattade och flera uppger att rörlighet och hälsa har förbättrats. Utifrån resultaten sker ett fortsatt utvecklingsarbete av såväl större gemensamma aktiviteter som dagliga aktiviteter i mindre skala.

Ökad tillgänglighet i utemiljön

Inom stadsdelsområdet finns vackra promenadstråk, parker, badplatser, motionsspår och naturreservat som även nyttjas av människor som inte bor i Bromma.

För att öka utemiljöns tillgänglighet och användbarhet för alla oavsett funktionsförmåga genomförs under våren tillgänglighetsåtgärder på trappor och parkvägar. Åtgärderna består av kontrastmarkeringar, nya barnvagnsramper, ytskick och beläggning på parkvägar samt justering av trappor.

Vid utvecklingen av aktivitetsytor i stadsdelen finns en ambition att arbeta fram ett bra underlag inför beslut om åtgärder och investeringar. Underlaget kan bygga på demografi, dialoger med förvaltningens fritidsverksamhet - Idrottsförvaltningen - föreningslivet samt inkomna synpunkter och önskemål från brommaborna. Vid ett kommande dialogmöte planerar förvaltningen att fånga upp synpunkter om möjligheten att omvandla otrygga platser i stadsdelsområdet till ytor för exempelvis spontanidrott. Det planeras även för en dialog med fritidsverksamheten och andra intressenter om en möjlig utveckling av en hårdgjord yta vid en större lekpark i Norra Ängby.

Det sker ett löpande arbete med tillgänglighetsförbättringar i utemiljön på parkmarken och i naturreservaten. Dessutom är det extra fokus på tillgängligheten vid investeringar och reinvesteringar. Tillgänglighetsåtgärder i Kyrksjölöten naturreservat i form av breddad spång har genomförts. Detta är första etappen i arbetet med att förbättra spången. En ny rullstolsanpassad rastplats har också anlagts.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel ungdomar som deltar i föreningsliv							-	2019
Analys Indikatorn baseras på Stockholmsenkäten. Enkäten genomförs vartannat år. Nästa enkät genomförs 2020. Därför lämnas ingen prognos för 2019.								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andelen ungdomar som är nöjda med tillgången till idrottsaktiviteter						82 %	74 %	2019
Analys Indikatorn bygger på resultatet i skolenkäten som genomförs i november.								
  Andelen ungdomar som är nöjda med tillgången till kulturaktiviteter						77 %	75 %	2019
Analys Indikatorn bygger på resultatet från skolenkäten som genomförs i november.								

Nämndmål:

2.4.1 I Bromma har människor tillgång till kultur, idrott och tillgänglig utemiljö

 Uppfylles helt

Beskrivning

Tillgången till kultur, idrott och tillgänglig utemiljö har stor betydelse för människors livskvalitet. I Bromma finns vackra promenadstråk, parker, badplatser, motionsspår och naturreservat. Stadsdelens parker är en stor tillgång för såväl brommabor som besökare. Genom att underlätta för sociala aktiviteter, utomhusvistelse och vardagsmotion ges brommaborna utökade möjligheter till spontan motion och rörelse i sin närmiljö.

För att öka utemiljöns tillgänglighet och användbarhet för alla oavsett funktionsförmåga ska enkelt avhjälpna hinder åtgärdas och naturreservat ska tillgängliggöras för personer med nedsatt funktion. Vid nya anläggningar i utemiljön ska tillgängligheten beaktas från början.

Barn, ungdomar, vuxna och äldre i Bromma ska ha nära till kultur och eget skapande. Inom samtliga verksamheter fortsätter arbetet för att öka möjligheten för alla som bor i Bromma, oavsett ålder, kön och funktionsförmåga, att uppleva och själva utöva olika former av kultur.

På medborgarkontoret i Blackeberg erbjuds finska berättarcafèer och skrivarkurser på finska. Medborgarkontoret marknadsför även aktiviteter i övriga staden som vänder sig till nationella minoriteter.

För att erbjuda barn pedagogiska och lekfulla miljöer ska det utredas om det finns behov av fler parklekar i stadsdelen. Förvaltningen ska även utveckla parklekens pedagogiska och kulturella innehåll inom befintlig organisation och bemanning.

Eget skapande, kultur och rörelse har en central position i förskolans verksamhet. Barn ska uppmuntras att ta del av konstnärliga uttryck och kultur i såväl närområdet som övriga staden. Utbildningen i förskolan ska ge barnen möjlighet att uppleva rörelseglädje och utveckla sitt intresse att vara fysiskt aktiva.

Ungdomar i Bromma är generellt nöjda med tillgången till meningsfulla fritids- och idrottsaktiviteter samt kulturaktiviteter. Genom fritidsverksamhetens samverkan med medborgarkontoret, skolor, föreningar och idrottshallar skapas nya mötesplatser med olika inriktningar för ungdomar. Fritidsverksamheten har en låg andel flickor som besöker verksamheten och ska därför fortsätta arbetet med att öka andelen flickor i verksamheten. Fritidsverksamheten har också få besökare med funktionsnedsättning. Arbetet med att nå barn och unga med funktionsnedsättning ska fortsätta. Tillgängligheten i lokalerna behöver förbättras. Fritiden planerar att samarbeta med olika föreningar som riktar sig till personer med olika typer av funktionsnedsättningar. Verksamheten planerar även att genomföra riktade aktiviteter till målgruppen.

Ett brett utbud av kulturella aktiviteter erbjuds på stadsdelens vård- och omsorgsboenden, aktivitetscentra och öppna mötesplatser. En stor del av kulturutbudet sker i samverkan med föreningsliv och civilsamhälle. Kultur och idrott inom äldreomsorgen tillhandahålls i syfte att minska social isolering och upplevelse av ensamhet.

Enligt medborgarundersökningen som riktar sig till ett urval av personer boende i Bromma är vuxna i Bromma mindre nöjda med kulturlivet i stadsdelen samtidigt som nöjdheten med stadens utbud som helhet är högt. Brommabornas möjlighet att ta del av stadens rika kulturliv kan tänkas kompensera det lägre utbudet i stadsdelen.

Föreningar och ideella organisationer har möjlighet att söka föreningsstöd. Förvaltningen ska underlätta för föreningslivet att ansöka om bidrag genom att förtydliga ansökningsredovisnings- och uppföljningsförfarandet. Ideella föreningar och andra fristående aktörer i civilsamhället som får stöd av nämnden ska aktivt arbeta för att motverka all form av diskriminering, mobbning, kränkande behandling och kriminell verksamhet. Föreningar med odemokratiska värderingar eller kopplingar till våldbejakande extremism ska få sitt föreningsstöd indraget.

Förväntat resultat

Ungdomar är nöjda med tillgången av kultur- och idrottsaktiviteter.

Ungdomar deltar i föreningsliv och samverkansinsatser med föreningar har startat.

Äldres sociala isolering och upplevelse av ensamhet minskar.

Ökad tillgänglighet i utemiljön.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Förskolan ska skapa en kulturorganisation som ska bredda barnens kulturupplevelse	2019-01-01	2019-12-31	
	Samverka med föreningslivet	2019-01-01	2019-12-31	
	Utreda behov och kostnader för anläggandet av en ny parklek med djur i stadsdelen	2019-01-01	2019-12-31	
	Öka möjligheten för alla, oavsett funktionsförmåga, att nyttja parker och naturreservat i Bromma	2019-01-01	2019-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas helt under året. Bedömningen grundas på att årsmålen för samtliga fyra indikatorer bedöms uppnås. Underliggande nämndmål bedöms också uppfyllas.

Kemikaliesmart förskola

Förskolornas arbete med Kemikaliecentrums plan för kemikaliesmarta förskolor har gått bättre än beräknat. Flera av förskolorna har redan under 2018 nått målet med att genomföra alla åtgärder på nivå två i planen, övriga förskolor är på god väg. Förvaltningen påbörjar även arbetet med nivå tre, genom att kartlägga mängden PVC-golv i förskolornas lokaler. Än så länge finns inga tecken på att det finns PVC-golv på någon förskola i Bromma.

Återbruk- och naturmaterial finns tillgängligt på många förskolor och har varit en tillgång i barnens lek, utforskande och kreativa skapande. För att säkerställa och att upprätthålla nivå 2 enligt kemikaliecentrums vägledning används en checklista i arbetet med vilka återbruksmaterial som kan användas och tas emot till förskolorna. Äldre plastleksaker byts ut successivt och plastmuggar för utflykt har bytts ut mot rostfria decilitermått i vissa områden. Kemikaliecentrums utbildningsmaterial används kontinuerligt och vid introduktion av nyanställda. Vid inköp av kemiska produkter registreras dessa i Chemsoft.

Byggvarubedömning - BVB

Genom att förvaltningen i sina upphandlingar har en kravspecifikation avseende användning av BVB förväntas entreprenörerna uppfylla kravet. Inom stadsmiljö genomförs sex projekt under året där kraven för BVB är uppfyllda enligt entreprenörens redovisningar.

Vid andra upphandlingar har förvaltningen högt ställda krav på hälsa och hållbarhet. Det handlar exempelvis om materialkrav, minskad användning av plaster samt krav på giftfria miljöer och leksaker. Hittills i år kommer 6-7 entreprenader på parkmark att genomföras. Det är ännu ingen entreprenad planerad inom förskolan för året.

Ekologiska måltider

Flera förskolor har infört vegetarisk kost två dagar i veckan och förskolorna försöker erbjuda mera ekologiska livsmedel. På flera förskolor involverar kökspersonalen barnen i måltidsplaneringen för att främja goda matvanor. Kökspersonalen provar olika sätt att locka barnen att prova nya smaker och grönsaker, till exempel genom kreativa upplägg av maten och inköp av grönsaksfigurer. Flera goda exempel behöver tydliggöras i organisationen för att främja barns matvanor.

Inom äldreomsorgen väljs ekologiska alternativ då det är möjligt. Samtidigt påverkar ekologiska val enheternas ekonomi då ekologisk mat ofta är ett dyrare alternativ.

Matavfall och övrigt avfall ska sorteras och avfallsmängden ska minska

Inom äldreomsorgen pågår en kartläggning av hållbarheten där inspiration hämtats från Göteborgs stad. Områden som kartläggs är bland annat matsvinn, inkontinensskydd och engångsprodukter. Översyn pågår av hur minskning av plastprodukter kan genomföras.

Matsvinnet har minskat vilket konstaterats vid mätning av matavfall. Planering pågår för att påbörja källsortering av matavfall i samarbete med Stockholm Vatten och Avfall.

Miljöarbete inom förskolan

Förskoleenheterna arbetar i olika projekt som syftar till att barn på olika sätt upptäcker sambandet mellan sig själva och naturen. Flera enheter har till exempel fokuserat på odling där tanken är att barnen ska lära sig att odla och få förståelse hur den naturvetenskapliga processen fungerar. Det leder också till en förståelse för vad kosten har för betydelse för hälsan ur ett ekologiskt och socialt perspektiv.

Flertalet förskolor är delaktiga i projektet "Vi håller rent" som den ideella stiftelsen Håll Sverige Rent står bakom. Där får barnen själva vara delaktiga men får också veta mera om kretslopp och återvinning.

Återbruk- och naturmaterial finns tillgängligt på många förskolor och har varit en tillgång i barnen lek, utforskande och kreativa skapande.

Köpt energi

Arbetet med att genomföra energibesparande åtgärder har fortsatt under perioden. Äldre armaturer har bytts ut till LED i allmänna utrymmen på Långskeppets socialpsykiatriska boende. Arbetet har skett i samverkan med fastighetsägaren.

Biologisk mångfald

För att uppnå en stor biologisk mångfald i Bromma genomförs en rad olika naturvårdande åtgärder som bland annat utgår från EU:s artskyddsförordning. Exempelvis upprättas skötselplaner för särskilt beaktansvärda områden, åtgärder sker vid groddammar, omklassning sker av grönytor till slätterängar och död ved lämnas kvar. Dessutom har fågelholkar och fladdermusholkar satts upp på olika platser inom stadsdelsområdet.

Det inkommer en stor mängd frågor och synpunkter till förvaltningen vilka är direkt kopplade till biologisk mångfald. Det är ofta tydligt att något som exempelvis ses som ovårdat i naturen, i själva verket är en insats från förvaltningen i syfte att öka den biologiska mångfalden. Därför ser förvaltningen ett behov av att genomföra en informationskampanj på temat "biologisk mångfald i Bromma" samt ett behov av att tydliggöra de insatser som faktiskt sker för att öka kunskapen hos brommabor och fastighetsägare.

Träförskola

Det är möjligt att ett trähusprojekt kan starta i Bromma, tillsammans med SISAB. I detta projekt kan det möjliggöras för en förskola för 108 barn. En förstudie är påbörjad. SISAB beräknar att denna förskola inte ska vara mer kostnadsdrivande än en som inte är byggd som trähus.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel av stadens förskolor som har genomfört alla åtgärder på nivå 2 enligt kemikaliecentrums vägledning för kemikaliesmart förskola				76,36 %		81,82 %	75%	2019

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel bygg- och anläggningsentreprenader i stadens regi som uppfyller stadens krav avseende användning av Byggvarubedömningen (BVB) eller därmed jämförliga system	100 %			100 %		100 %	100%	2019
  Andel hämtställen med matavfallsinsamling av hämtställen med möjlighet till matavfallsinsamling						60 %	60 %	2019
  Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel				42,19		50 %	50%	2019
  Köpt energi (GWh)				2,8 GWh		2,6 GWh	1735 GWh	2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och berörda bolag utreda om flytande papperskorgar i anslutning till stadens strandbad kan förbättra den lokala stadsmiljön och minska plasten i stadens vattendrag	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

2.5.1. I Bromma har människor tillgång till parker och grönområden som klarar nya klimätförutsättningar och som bidrar till en biologisk mångfald

 Uppfylls helt

Beskrivning

I Bromma är tillgången till parker och grönområden stort. Stadsdelens gröna värden värnas genom arbetet utifrån Brommas parkförsörjningsplan. Parkförsörjningsplanen revideras kontinuerligt utifrån aktuella behov. Naturvårdande åtgärder genomförs som gynnar den biologiska mångfalden. Dessa åtgärder är i form av

- selektiv gallring utifrån olika arters behov
- friställande av ekar
- kvarlämnande av död ved efter fällning på platser som tillåter detta
- ökade slåtterängsytor
- underhåll av groddjursdammar

Att skapa möjligheter för stadsodlingar är också en åtgärd för att öka den biologiska mångfalden. Odlingarna skapar samtidigt ett ökat rekreativsvärde för brommaborna. För att skapa ett intresse för stadsodlingar ska det annonseras och därefter genomföras workshops för

utbildning och stöd till intresserade brommabor.

För att klara nya klimatförutsättningar bevakas bland annat att dagvattenhanteringen är hållbar vid olika nybyggnationer.

Förväntat resultat

Den biologiska mångfalden är stor i stadsdelens parker och grönområden.

Nämndmål:

2.5.2. I Bromma vistas människor i en hälsosam och hållbar miljö

Uppfylls helt

Beskrivning

För att bidra till en hälsosam och hållbar miljö ska verksamheterna minska sin klimatpåverkan. Medarbetarnas miljömedvetenhet ska öka genom dialog och information. Genom att sänka energianvändningen, minska användningen av plast- och engångsmaterial, minska mängden matsvinn och avfall samt genom att öka andelen inköpta ekologiska livsmedel påverkas miljön i en hållbar riktning.

Vid ny- och ombyggnationer ställs krav på klimatsmart byggande och energieffektiva lösningar. När egna upphandlingar av entreprenader görs framställs alltid en kravspecifikation avseende användningen av byggvarubedömning (BVB). Förvaltningen kommer fortsätta arbetet med att byta ut armaturer på parkmark. Under året kommer även belysningsmaster att inventeras. En flytande papperskorg, en behållare som samla upp flytande skräp, kommer att prövas vid ett av strandbaderna i Bromma. Avsikten är att förbättra miljön vid strandbadet genom att minska plast och övrigt skräp i vattnet. Nämndens miljöprogram ska också revideras under året.

Förskolan präglas av ett hållbart lärande där pedagogerna arbetar tillsammans med barnen för en hållbar framtid. Förskolans uppdrag är att ge barnen förståelse för samband i naturen, för naturens olika kretslopp och hur natur, samhälle och människor påverkar varandra. Förskolan grundlägger goda vanor och barnen får förståelse för hur människors olika val kan bidra till en hållbar utveckling. Matens betydelse för att nå en hållbar utveckling har blivit allt tydligare. För att minska klimatavtryck serverar förskolan mer vegetarisk mat och verksamheterna ska hitta strategier för att säkerställa näringsriktigheten och för att klimatberäkna måltiderna.

Förskolans strävan att nå nivå två enligt kemikaliecenters vägledning innebär en ekonomisk utmaning. Det handlar om stora och dyra inköp av köksutrustning och inventarier. Armaturer, vitvaror och annan utrustning behöver också bytas ut i förvaltningens övriga lokaler för att energiförbrukningen ska kunna sänkas.

Att använda mer trä vid byggnationer är bra för miljön. Möjligheten att bygga en förskola av trä ska utredas.

Förväntat resultat

Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel ökar jämfört med föregående år.
Matavfall och övrigt avfall ska sorteras och avfallsmängden ska minska jämfört med föregående år.

Minskad energiförbrukning jämfört med föregående år.

Alla bygg- och anläggningsentreprenader i stadens regi uppfyller stadens krav avseende användning av Byggvarubedömningen (BVB) eller därmed jämförliga system.

Medarbetarnas miljömedvetenhet ökar vilket leder till en positiv klimatpåverkan.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Brommas lokala miljöprogram ska uppdateras	2019-01-01	2019-12-31	
 Icke-plast ska alltid övervägas som förstahandsalternativ vid reparation och anläggande av lekplatser och förskolegårdar	2019-01-01	2019-12-31	
 Metoder för att minska matsvinnet ska arbetas fram inom alla verksamheter	2019-01-01	2019-12-31	
 Undersöka möjligheten att bygga en förskola i trä	2019-01-01	2019-12-31	
 Undersöka möjligheten att fortsätta byta ut armatur i samarbete med stadens bolag och förvaltningar	2019-01-01	2019-12-31	

KF:s inriktningsmål:

3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Förvaltningen bedömer att inriktningsmålet uppfylls under året.

Bedömningen grundas på att de två verksamhetsområdesmål som är kopplade till inriktningsmålet bedöms uppnås. Hur nämnden har bidragit till att uppfylla inriktningsmålet redovisas under respektive mål för verksamhetsområdet.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser

Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas helt under året. Bedömningen grundas på att årsmålen för två av tre indikatorer bedöms uppnås. Årsmålet för en indikator bedöms delvis ha uppnåtts under tertial 1. Underliggande nämndmål bedöms också uppfyllas.

Förvaltningen prognostiserar att verksamhetens nettokostnader ryms inom tilldelade medel från kommunfullmäktige. Ekonomistyrningen kännetecknas av smart resursanvändande och att utveckling och effektivisering är ständigt aktuellt. Syftet är dels att nå en budget i balans och dels att anpassa intäkter och kostnader till att resultera i långsiktigt hållbara finanser.

Förvaltningen följer upp budget för samtliga enheter månadsvis. I de fall där enheter riskerar att överskrida budget tas en handlingsplan fram för att komma tillrätta med det befarade underskottet. Handlingsplanen förankras med berörd avdelningschef och följs upp månadsvis.

Som komplement till handlingsplanerna kan även förvaltningen initiera stödteam till enheter som behöver stöd att klara budget inom tilldelade medel eller stöd i sin måluppfyllnad. Under årets första tertial har ett stödteam startats.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	100 %			100 %		100 %	100 %	Tertial 1 2019
  Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	100,7 %			100 %		100 %	100 %	Tertial 1 2019
Analys Det prognostiserade resultatet för 2019 innan hänsyn tas till fonder innebär att nettokostnaderna överstiger årets nettobudget. Resultatöverföringen från 2018 uppgick till 43,5 miljoner kronor. Till 2019 prognostiseras en resultatöverföring med 33,1 miljoner kronor vilket innebär att 10,4 miljoner kronor av fonderna tas i anspråk under 2019.								
  Nämndens prognossäkerhet T2	0 %			0 %		+/- 1 %	+/- 1 %	2019

Nämndmål:

3.1.1 Brommas verksamheter har en budget i balans

 Uppfylls helt

Beskrivning

Samtliga enheter ska bedriva en verksamhet inom tilldelad budgetram samtidigt som måluppfyllelsen ska vara hög. Detta är en förutsättning för ekonomiskt hållbarhet och en nämndbudget i balans samt för att KF:s inriktningsmål ska uppfyllas. Genom att använda tilldelade medel på ett resurseffektivt sätt säkerställs att en hög servicenivå till brukarna uppnås. Genom månatlig budgetuppföljning inom samtliga enheter och upprättande av handlingsplaner vid befarat underskott eftersträvas hög budgetföljsamhet och hög prognossäkerhet. Vid prognostiserade underskott eller vid bristande måluppfyllnad kan ett tvärprofessionellt stödteam med kompetens inom ekonomi, HR och verksamhet upprättas som stöd till enheten.

Förväntat resultat

Brommas enheter har en budget i balans, rättvisande räkenskaper, hög budgetföljsamhet och hög prognossäkerhet samt en hög måluppfyllnad.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Upprätta verksamhetsteam till stöd för verksamheter vid risk för att budget och/eller mål inte kan uppfyllas	2019-01-01	2019-12-31	
 Vid befarat underskott upprättas en handlingsplan	2019-01-01	2019-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas helt under året. Bedömningen grundas på att årsmålen för sex av åtta indikatorer bedöms uppnås helt och en indikator årsmål bedöms uppnås delvis. Årsmålet för en indikator kommer inte att uppnås. Underliggande nämndmål bedöms uppnås. Bedömningen grundar sig också på att KF:s aktiviteter kommer att genomföras.

AMI

Det är viktigt för förvaltningen att vara en bra arbetsgivare där medarbetare trivs och utvecklas. Genom den årliga medarbetarenkäten får förvaltningen ett underlag att arbeta vidare med för att utveckla verksamheten. I enkäten finns nio frågor som tillsammans bildar ett totalindex för AMI, samt tre delindex; Motivation, Ledarskap och Styrning. Enligt medarbetarenkäten ligger Brommas resultat högre än staden totalt för totalindex och för alla tre delindex. Jämfört med föregående år har totalindex minskat med ett indextal från 83 till 82. Resultatet uppdelat på bakgrundsvariabler så som kön och ålder visar att det framförallt är

gruppen yngre medarbetare som har ett markant lägre resultat än 2018. För gruppen 18-24 år har AMI minskat med 8 indextal jämfört med föregående år. Förvaltningens utmaning är att höja motivation och engagemang bland framförallt yngre medarbetare. Cheferna behöver skapa förutsättningar för att engagemanget ska öka vilket i sin tur påverkar medarbetarnas motivation. Ett område som förvaltningen behöver utveckla är utvärdering och uppföljning av mål och arbetssätt vilket också påverkar medarbetares motivation.

Elektroniska inköp

Inköp genom e-handelssystemet innebär dels effektivare inköp då den manuella hanteringen minskar, dels till att inköpen görs hos leverantörer som staden har avtal med. Andel elektroniska inköp har ökat från ett snitt på 58 procent för 2018 till 66 procent för kvartal 1 2019. Ökningen är ett resultat av utbildnings- och informationsinsatser som skapat ökad insikt och förståelse för de vinster som finns med e-handel. Utifrån denna positiva trend görs bedömningen att årsmålet kommer att uppfyllas.

Jämställdhetsanalyser

Under perioden har alla tjänsteutlåtanden som upprättats där det varit relevant innehållit en jämställdhetsanalys. Jämställdhetsanalyser i tjänsteutlåtanden är en del i arbetet med att integrera jämställdhetsarbetet i den ordinarie verksamheten vilket bidrar till att införliva ett jämställdhetsperspektiv i beredningen av beslutsunderlag.

Systematisk uppföljning av avtal

Det finns ett stort behov av ett enat arbetssätt för att följa upp avtal som förvaltningen har med olika leverantörer. Ett förslag på plan för systematisk uppföljning har tagits fram med checklista för att säkerställa en likvärdig och systematisk uppföljning av avtal, där alla moment genomförs och uppföljningen dokumenteras. Planen är inte beslutad och därför inte heller implementerad ännu.

Ökat index Bra arbetsgivare

För att förvaltningen ska vara en attraktiv och bra arbetsgivare är ett modernt och hållbart ledarskap en förutsättning. Under perioden har förvaltningen påbörjat arbetet med att ta fram en kompetensförsörjningsplan som är särskilt riktad till cheferna. Arbetet med att ta fram planen utgår från en kartläggning av befintligt stöd och insatser för chefer inom förvaltningens olika verksamheter. Kartläggningen är inte klar enligt plan, arbetet kräver mer tid. Förvaltningen behöver också beakta det arbete som sker centralt i staden.

God och hälsosam arbetsmiljö

Den totala sjukfrånvaron fortsätter att öka, i likhet med staden och landet totalt. I Bromma har det skett en ökning trots att det förebyggande och hälsofrämjande arbetet har stärkts inom förvaltningens verksamheter. Det är framförallt korttidssjukfrånvaron som har ökat. En viktig åtgärd är att förhindra att upprepad korttidssjukfrånvaro utvecklas till längre sjukdomsfall. Genom att involvera företagshälsovården i ett tidigt skede skapas förutsättningar för en väl utbyggd kartläggning och vägledning till gagn för såväl den enskilde medarbetaren som för Bromma stadsdelsförvaltning i stort. Under senare delen av perioden har satsningen på hälsosamtal med stöd från företagshälsovården påbörjats. Syftet med hälsosamtalet är att hitta tidiga tecken på ohälsa och uppmuntra till förändringar som gynnar hälsostatusen. Hälsosamtalet är ett trepartssamtal mellan medarbetare, chef och företagssköterska från företagshälsovården.

Förvaltningens HR-konsulter har kontinuerlig dialog med chefer om sjukfrånvaron och dess

utmaningar. Detta arbete behöver systematiseras och kvalitetssäkras ytterligare för att fånga upp de enheter som har behov av särskilt stöd. Under våren kommer ett utvecklingsarbete att påbörjas. Förvaltningsledningen kommer också att ha en fördjupad analys av såväl den långa som korta sjukfrånvaron för att föreslå riktade insatser. Insatser kring sjukfrånvaron kan också bli en åtgärd inom ramen för de verksamhetsteam som skapas för att stödja enheter som har utmaningar att nå sina mål och/eller budget. För att ytterligare stärka arbetet med att förebygga ohälsa behöver kunskapen om personalekonomi öka bland förvaltningens chefer. Planering av en sådan insats ska ske under kvartal 2.

Den gemensamma utbildningen i systematiskt arbetsmiljöarbete via Sunt Arbetsliv, för chefer och skyddsombud, har fortsatt under perioden. Äldreomsorgen och utförardelen av Socialtjänst och fritid har genomfört hela utbildningen och förskolan har påbörjat utbildningen under april månad.

Genom de kraftfulla åtgärder som genomförs och kommer att genomföras förväntas sjukfrånvaron inom förvaltningens verksamheter att minska.

Kvinnor är mer sjukskrivna än män. Inte bara i Bromma utan även på nationell nivå. Enligt statistik från Försäkringskassan är sjukpenningtalet ungefär dubbelt så högt för kvinnor som för män. Inom förvaltningens alla verksamheter arbetar både män och kvinnor med samma typ av arbetsuppgifter vilket gör att yrkesval därför inte kan förklara skillnaden mellan kvinnor och mäns sjukskrivning. Enligt den forskning som finns beror skillnaden i stor utsträckning på att kvinnor tar större ansvar för det obetalda hemarbetet. Men det kan finnas fler bakomliggande faktorer som skapar denna skillnad. Därför behövs mer forskning inom området för att kunna förklara, förstå och om möjligt åtgärda skillnaden.

Arbetet med att implementera aktiva åtgärder utifrån diskrimineringslagen har fortsatt under våren. Cheferna har erbjudits två workshopstillfällen under mars månad som innehållit följande områden; löner och andra anställningsvillkor, rekrytering och befordran, kompetensutveckling och utbildning, möjlighet att förena arbete med föräldraskap. Som stöd i arbetet har en mall för dokumentation av aktiva åtgärder tagits fram. Vid dessa båda workshops deltog 47 chefer. Ytterligare ett tillfälle planeras under maj.

För att stärka det förebyggande arbetet mot hot och våld riktat mot medarbetare har förvaltningen påbörjat en inventering av de hot- och våldsrutiner som finns i verksamheterna. Enligt stadens Trygghets- och säkerhetsprogram är enhetschef/ biträdande rektor ansvarig för att det finns aktuella hot-och våldsplaner för respektive verksamhet. Stabens säkerhetssamordnare har det samordnande ansvaret och HR kan användas som ett stöd i arbetet.

Omorganisation inom förskolan

Förskolans uppdrag har förändrats över tid vilket ställer högre krav på chefer och medarbetare, därför behöver förutsättningarna ses över. Kompetensförsörjningen och frisknärvaron är en stora utmaningar som behöver hanteras för att leva upp till läroplanens intentioner samt för att skapa en god arbetsmiljö för medarbetare. Ett arbete har inletts för att utveckla förskolans organisation för att säkerställa att förvaltningen har förskolor med hög kvalitet med en god arbetsmiljö som skapar arbetsglädje och utvecklar den pedagogiska kvalitén inom verksamheten. En omorganisation som innebär nya förskoleområden kommer att genomföras 1 januari 2020. För att möjliggöra delaktighet hos medarbetare har tre workshops genomförts kring ny organisation till vilka alla medarbetare varit inbjudna.

Synpunkter har också lämnats på enheternas APT. Ett förslag på nya förskoleområden har kommunicerats ut till alla chefer och medarbetare inom förskolan.

Ofrivilligt deltidarbete

Inom förvaltningens verksamheter är det framförallt inom äldreomsorgen som ofrivilligt deltidarbete förekommer. Flera medarbetare har efter önskemål erbjudits heltid. Samtidigt har ytterligare medarbetare anmält intresse av utökad arbetstid. Förvaltningen har regelbundna avstämningar med Kommunal.

Kvalitetsutmärkelsen

För att driva kvalitetsarbetet framåt inom förvaltningens verksamheter har förvaltningen uppmuntrat till deltagande i stadens kvalitetsutmärkelse. En önskan fanns att minst fyra enheter skulle delta, men allt tyder på att det bara blir en verksamhet som deltar i år. Intresse är dock stort och fler verksamheter signalerar ett intresse för att delta 2020.

ANDT

I förvaltningens alla verksamheter pågår implementeringen av stadens ANTD-program (Alkohol, Narkotika, Dopning och Tobak). Detta sker genom att verksamheterna genomför olika aktiviteter som är kopplade till programmet. Förvaltningens preventionssamordnare är inbjuden till ett flertal enheter för att stödja implementeringen.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Aktivt Medskapandeindex 	82	83	82	83		83	82	2019
Analys Resultatet uppdelat på bakgrundsvariabler så som kön och ålder visar att det framförallt är gruppen yngre medarbetare som har ett lägre resultat än 2018. Det är bland förvaltningens yngsta medarbetare utmaningar finns beträffande att öka medarbetares motivation och engagemang. Cheferna behöver skapa förutsättningar för att engagemanget ska öka hos medarbetarna vilket i sin tur påverkar medarbetares motivation.								
  Andel elektroniska inköp	65 %			58 %	70 %	70 %	tas fram av nämnden	Tertial 1 2019
  Andel tjänsteutlåtanden som innehåller en jämställdhetsanalys	100 %			86,36 %	100 %	100 %	tas fram av nämnden	Tertial 1 2019
  Andel upphandlade avtal där en plan för systematisk uppföljning har tagits fram	100 %			100 %		100 %	87%	2019
  Index Bra arbetsgivare				81		85	85	2019
  Sjukfrånvaro 	7,5 %	5,7 %	7,9 %	7,4 %	7,1 %	7,1 %	tas fram av nämnden	Tertial 1 2019
Analys Sjukfrånvaron redovisas som det rullande tolv månads genomsnittet per februari.								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Sjukfrånvaro dag 1-14	2,49 %	2,16 %	2,55 %	2,4 %	2,2 %	2,2 %	tas fram av nämnd	Tertial 1 2019
Analys Sjukfrånvaron redovisas som det rullande tolv månads genomsnittet per februari.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samverkan med socialnämnden och stadsdelsnämnderna göra en översyn av resursfördelningssystem inom funktionshindersområdet	2019-01-01	2019-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna fortsätta arbetet med att ta fram en handlingsplan för att förbättra arbetssituationen för barnskötare och förskollärare	2019-01-01	2019-08-31	

Nämndmål:

3.2.1. I Bromma använder chefer och medarbetare resurser innovativt, effektivt och jämställt

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningens medarbetare är nyckeln till god kvalitet inom alla verksamhetsområden. Medarbetarna ska uppleva att de har goda utvecklingsmöjligheter. Förvaltningen ska stödja ett hållbart arbetsliv och medarbetarnas kompetens ska tillvaratas genom en lärande kultur i ett öppet klimat präglad av tillit. Nya idéer ska uppmuntras och misstag ska ses som ett sätt att lära. Kulturen i organisationen uppmuntrar till att sprida goda exempel. Alla medarbetare känner till mål och de resultat som ska nås och vägen dit följs upp i dialogform. Detta kräver en hög grad av delaktighet, engagemang och eget aktivt ansvarstagande av samtliga medarbetare. Engagemang och aktivt medskapande leder till en resurseffektivare, positivare och för både medarbetare och för brommabor - en effektivare förvaltning.

Allt arbete ska ta avstamp i vetenskap och beprövad erfarenhet. Samarbetet med högskolor och universitet i regionen är av stor vikt. Kopplingen mellan verksamhet, praktik, utbildning och forskning kvalitetsutvecklar verksamheterna och ökar intresset för att arbeta inom samtliga verksamhetsområden.

Arbetet med att förbättra arbetssituationen för socialsekreterare och biståndshandläggare fortsätter i enlighet med handlingsplanen. Det pågår också ett arbete med att ta fram en handlingsplan för att förbättra arbetssituationen för barnskötare och förskollärare.

Förvaltningen utvecklar och förbättrar sitt förebyggande och hälsofrämjande arbetsmiljöarbete för att verka för ett långt och hållbart arbetsliv. Arbetsmiljön ska vara god och hälsosam. I förvaltningen råder nolltolerans mot kränkande särbehandling, trakasserier,

sexuella trakasserier och diskriminering. För att öka hälsan hos medarbetare arbetar förvaltningens chefer aktivt med rehabilitering och förebyggande åtgärder. Det systematiska arbetsmiljöarbetet utvecklas ständigt med fokus på organisatorisk och social arbetsmiljö (OSA). Stadsdelen fortsätter sin satsning på en partsgemensam arbetsmiljöutbildning för chefer och skyddsombud via SuntArbetsliv.

Sjukfrånvaron rullande 12 månader är 7,4 % per 181101, varav kvinnor har 7,9 % och män 5,3 %. Målet för 2019 är 7,1 %

Förvaltningen ska fortsätta arbetet med aktiva insatser vid korttidsfrånvaro för att förhindra att fler hamnar i långtidssjukskrivningar. Hälsosamtal ska genomföras med medarbetare med upprepade korttidsfrånvaro tillsammans med chef och företagshälsovård. Verksamheter med hög sjukfrånvaro ska få riktat och prioriterat stöd från personalenheten. Prioritering sker i samråd med avdelningschefer.

Förvaltningen arbetar förebyggande och stödjande när medarbetare utsätts för hot och våld. En handlingsplan ska tas fram inom förvaltningen för att stärka det förebyggande arbetet mot hot och våld för medarbetare inom samtliga verksamheter.

Stadsdelsförvaltningen ska vara en attraktiv arbetsgivare som har engagerade och delaktiga medarbetare, vilket förutsätter en hållbar och hälsosam arbetsmiljö. Ett hållbart modernt ledarskap är en förutsättning för detta och stadsdelen ska därför ta fram en kompetensförsörjningsplan som är särskilt riktad till cheferna. Planen ska vara klar under kvartal ett.

Samtliga avdelningar har en långsiktig planering för att behålla, utveckla samt rekrytera medarbetare med rätt kompetens för både nutid och framtid. Det finns fortfarande utmaningar att rekrytera och behålla medarbetare till bristyrken som förskollärare, barnskötare, sjuksköterskor, undersköterskor, socialsekreterare och biståndshandläggare. För att kvalitetssäkra rekryteringar utbildas alla nya chefer i kompetensbaserad rekrytering och utbildningen är även öppen för erfarna chefer som behöver uppdatera sina kunskaper. För att klara välfärdens rekryteringsutmaningar behöver medarbetare inom vård och omsorg kunna erbjudas heltidsarbete som norm. Förvaltningens arbete med handlingsplaner för heltid som norm, innebär att erbjuda heltidsanställning vid nyanställning och till dem som är ofrivilligt deltidsanställda. Fokus under 2018 har varit äldreomsorgen, där kartläggning och analys genomförts. Under 2019 kommer övriga avdelningar involveras i arbetet som ska ske i samverkan med de fackliga parterna. En sammanhållen lönebildning är också central för en långsiktig kompetensförsörjning och för att undvika löneglidning.

Den digitala kompetensen ska stärkas inom förvaltningens olika verksamheter. Kompetenshöjande insatser ska genomföras och stödet ska utvecklas.

Förvaltningens verksamheter arbetar för att öka jämställdheten mellan kvinnor och män, flickor och pojkar. Jämställdhetsarbetet ska integreras i den ordinarie verksamheten. Så långt det är möjligt är förvaltningens statistik könsuppdelad för att könsskillnader ska synliggöras och analyseras. Alla tjänsteutlåtanden där det är relevant innehåller en jämställdhetsanalys. I förskolans styrdokument finns målet om en jämställd förskola tydligt uttryckt då förskolan

bör spegla samhället är det viktigt med fler manliga medarbetare.

Chefer och medarbetare ska uppmuntras till innovation och att arbeta systematiskt med att sprida och ta till sig goda exempel på effektiva arbetssätt. Fler verksamheter ska uppmuntras att delta i stadens kvalitetsutmärkelse.

Nämndens upphandlingar och inköp utvecklar staden i hållbar riktning genom elektroniska inköp av varor och tjänster som följer lagar och riktlinjer. För att bidra till effektivt resursutnyttjande kommer förvaltningen att upprätta en plan för den systematiska uppföljningen av upphandlade avtal. Den systematiska uppföljningen säkerställer att resurser används effektivt. Ytterligare ett sätt att säkerställa att resurser används effektivt är att inköp sker genom avrop från centralt, gemensamt eller lokalt genomförda upphandlingar. Vid anskaffningar där avtal saknas följer inköp lagar och riktlinjer för direktupphandling. För att säkerställa att nämnden har en ändamålsenlig upphandlings- och inköpsverksamhet har förvaltningen anställt en upphandlings- och inköpssamordnare som ger stöd till verksamheterna i upphandlingsfrågor

Stockholms stads program för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken 2018-2021 syftar till att lyfta fram utvecklingsområden för staden i ANDT- relaterade frågor, med det övergripande målet att Stockholm ska vara en stad fri från narkotika och dopning, med minskade medicinska och sociala skador orsakade av alkohol samt med ett minskat tobaksbruk.

Alla enheter inom förvaltningen ska implementera programmet och genomföra minst en aktivitet kopplat till programmet under 2019.

Förväntat resultat

Ökat AMI jämfört med föregående år.

Ökat index Bra arbetsgivare jämfört med föregående år.

Ökad andel elektroniska inköp jämfört med föregående år.

Alla upphandlade avtal följs upp systematiskt.

Minskad sjukfrånvaro jämfört med föregående år.

Tillfredsställande personalrörlighet.

Verksamheterna har en god och hälsosam arbetsmiljö som är fri från diskriminering.

Medarbetare med ofrivilligt deltidsarbete minskar.

Minskad löneglidning.

Samverkan inom förvaltningen är stor.

Chefer inom alla verksamhetsområden upplever att förutsättningarna för ett modernt och hållbart ledarskap är bra.

Alla enheter inom förvaltningen har påbörjat implementeringen av ANDT-programmet och genomfört minst en aktivitet kopplat till programmet under 2019.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flicko r	Perio dens utfall VB 2018	Progno s helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Antal tävlande i Stockholm stads kvalitetsutmärkelse	1					4		2019
Analys Förvaltningens ambition var att minst fyra enheter skulle delta i stadens kvalitetsutmärkelse. Endast en verksamhet, boendestödet i Bromma, kommer att delta. Fler verksamheter signalerar ett intresse att delta nästa år. Orsaker till det låga deltagande kan vara den omorganisation som genomförts inom socialtjänst och fritid samt den kommande omorganisationen inom förskolan. Att delta i kvalitetsutmärkelsen är till gagn för verksamhetens kvalitet men innebär också att ett omfattande arbete med att skriva tävlingsbidraget.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Alla enheter inom förvaltningen ska genomföra en aktivitet utifrån stadens ANDT-program. Redovisas som en aktivitet i enhetens verksamhetsplan	2019-01-01	2019-12-31	
 En kompetensförsörjningsplan för chefer ska tas fram	2019-01-01	2019-12-31	
 Hälsosamtal vid upprepade korttidsfrånvaro med företagshälsovården	2019-01-01	2019-12-31	
 Integrera jämställdhetsarbete i verksamheten	2019-01-01	2019-12-31	
 Plan för den systematiska uppföljningen av upphandlade avtal	2019-01-01	2019-12-31	
 Prioritera stöd till verksamheter med hög sjukfrånvaro	2019-01-01	2019-12-31	
 Stärka det förebyggande arbetet mot hot och våld riktat mot medarbetare	2019-01-01	2019-12-31	
 Utveckla chefers och medarbetares digitala kompetens	2019-01-01	2019-12-31	

Uppföljning av ekonomi

Uppföljning av driftbudget

Nämnden prognostiserar en budget i balans för verksamhetsåret 2019 när hänsyn tas till budgetjusteringar, prestationsförändringar, handlingsplaner och resultatenheternas fonddispositioner.

Verksamhetsområde, mnkr	Justerad Budget	Prognos	Avvikelse
Nämnd och förvaltning	40,7	40,2	0,5
Individ och familjeomsorg	118,1	128,0	-9,9
Stadsmiljö	29,4	29,4	0,0
Förskola	393,4	396,4	-3,0
Äldreomsorg	623,5	631,8	-8,3
Omsorg om funktionsnedsatta	289,1	284,1	5,0
Kultur och fritid	18,7	17,7	1,0
Övrig verksamhet	14,7	0,0	14,7
Ekonomiskt bistånd	46,5	46,5	0,0
Arbetsmarknadsåtgärder	7,8	7,8	0,0
Summa	1 581,9	1 581,9	0,0

Förvaltningen identifierar flera ekonomiska utmaningar under 2019. Enheter som prognostiserar underskott har tagit fram handlingsplaner med syfte att minska/eliminera budgetunderskottet. Handlingsplanerna följs upp i samband med den månatliga budgetuppföljningen. Förvaltningens prognos för 2019 förutsätter att upprättade handlingsplaner ger beräknad ekonomisk effekt.

Nämnd och förvaltning

För stadsdelsdirektör och stadsdelsnämnd prognostiseras en budget i balans. För administrativa avdelningen prognostiseras ett överskott med 0,5 miljoner kronor.

Individ- och familjeomsorg

Verksamhetsområdet individ- och familjeomsorg prognostiserar ett underskott med 9,9 miljoner kronor efter fonddispositioner.

Underskottet baseras inom barn- och ungdom främst på det ökade antalet barnärenden, långvariga placeringar i jourhem samt personalkostnader. För missbruk och socialpsykiatri är det dyra HVB placeringar, placeringar utanför LOV samt personalkostnader. Båda verksamhetsområdena har upprättade handlingsplaner och en trend på sänkta placeringskostnader inom missbruk är redan märkbar.

Första delen av avdelningens omorganisation genomfördes under 2018 och innefattade myndighetsutövningen och beställarorganisationen. Under 2019 genomförs den andra delen som innefattar avdelningens utförarenheter.

Stadsmiljö

Verksamhetsområdet stadsmiljö prognostiserar en budget i balans.

Förskola

Verksamhetsområdet förskola prognostiserar ett underskott med 3,0 miljoner kronor.

IT kostnaderna har ökat jämfört med 2018 till följd av digitaliseringen. Förvaltningen återredovisar 9,2 miljoner kronor för färre inskrivna barn jämfört med kommunfullmäktiges budget. Förvaltningen tillförs 2,8 miljoner kronor för barnomsorgsgarantin och 5,1 miljoner kronor som kompensation för lokaler med hög hyra.

Äldreomsorg

Verksamhetsområdet äldreomsorg prognostiserar ett underskott med 8,3 miljoner kronor efter fonddispositioner.

Myndighets- och beställarfunktionen prognostiserar ett underskott med 3,6 miljoner kronor. Faktorer som påverkar resultatet är antal äldre med omsorgsbehov samt behovsnivån för dessa. Det prognostiserade underskottet kan härledas till att antalet personer som beviljats bistånd i ordinärt boende stadigt ökat i förhållande till tidigare månader, dessutom är utförda snitttimmar per brukare fortsatt höga i jämförelse med övriga stadsdelar i staden. Privata utförare har högre snitttimmar än brukare inom egen regi.

Prognosen bygger på att handlingsplanerna får önskad effekt. Handlingsplanen innebär bland annat att säkra rättssäker och likställd biståndshandläggning i staden. Förebyggande verksamhet och aktivitetscentra ska i högre utsträckning erbjudas.

Den kommunala hemtjänsten i egen regi prognostiserar ett underskott med 6,0 miljoner kronor. Det utökade underskottet mot föregående år beror på fortsatta svårigheter att anpassa verksamhetens kostnader efter intäktsnivåerna samt uteblivet stimulansmedel. Stimulansmedel för hemtjänsten uppgick till 2,6 miljoner kronor 2018. Arbete pågår för att säkra att utförda timmar rapporteras korrekt så att ersättningen motsvarar utförda insatser. Schemalaggnings och bemanning av timvikarier ska ses över samt kostnader för lokal och transporter.

Det tilldelat anslaget till kommunövergripande verksamheten Kinesen har under flera år varit oförändrat och inte följt kostnadsutvecklingen för personal och lokaler.

Omsorg om personer med funktionsnedsättning

Verksamhetsområdet omsorg om personer med funktionsnedsättning prognostiserar ett överskott med 5,0 miljoner kronor. Överskottet härleds i sin helhet till avvecklingen av en resultatfond.

Resultatenheten för personligt stöd 1 kommer att avvecklas under året. Första delen av avdelningens omorganisation genomfördes under 2018 och innefattade myndighetsutövningen och beställarorganisationen. Under 2019 genomförs den andra delen som innefattar avdelningens utförarenheter.

Prestationsförändringar innebär att förvaltningen återredovisar 0,5 miljoner kronor för april.

Kultur och fritid

Verksamhetsområdet kultur och fritid prognostiserar ett överskott med 1,0 miljoner kronor. Överskottet beror till stor del på vakanser inom fältgruppen.

Övrig verksamhet

Under verksamhetsområdet övrig verksamhet redovisas stadsdelsdirektörens budgetreserv för att balansera eventuella nettounderskott. Budgetreserven om 14,7 miljoner kronor reserveras i sin helhet för att balansera nettounderskott hos verksamheterna.

Ekonomiskt bistånd

Verksamhetsområdet ekonomiskt bistånd prognostiserar en budget i balans. Förvaltningen arbetar kontinuerligt med att minska bidragshushållen. Schablonutbetalningarna från migrationsverket beräknas minska under 2019.

Arbetsmarknadsåtgärder

Verksamhetsområdet arbetsmarknadsåtgärder prognostiserar en budget i balans.

Resultatenheter

Det prognostiserade resultatet för 2019 innan hänsyn tas till fonder innebär att nettokostnaderna överstiger årets nettobudget. Resultatöverföringen från 2018 uppgick till 43,5 miljoner kronor. Till 2019 prognostiseras en resultatöverföring med 33,1 miljoner kronor vilket innebär att 10,4 miljoner kronor av fonderna tas i anspråk under 2019.

Förskola

Avdelningen förskola prognostiserar ingen fondavvikelse i nuläget men en kommande omorganisation inom förskolans resultatenheter kan komma att påverka fondavsättningen till 2020.

Socialtjänst och fritid

En resultatenhet avvecklas under året med anledning av omorganisationen inom avdelningen socialtjänst och fritid. Den prognostiserade fondförändringen till 2020 minskas med 5,0 miljoner kronor jämfört med fondöverföringen från 2018.

Äldreomsorg

Den prognostiserade fondförändring till 2020 beräknas minska med 5,4 miljoner kronor och avser dels Mälarbackens vård- och omsorgsboende och dels avvecklingen av resultatfonden Mälarbackens kök, som aviserades om i verksamhetsberättelsen 2018.

Investeringar

Nämnden prognostiserar en budget i balans för verksamhetsåret 2019.

Nämnden erhöi i kommunfullmäktiges ursprungliga budget för 2019 en ram som uppgick till

21,1 miljoner kronor netto. Kommunstyrelsen har tillfört nämnden ytterligare 0,9 miljoner kronor netto, varför slutlig investeringsbudget uppgår till 22,0 miljoner kronor. I nuläget har förvaltningen ingen kännedom om fördyring eller andra förändringar och prognostiserar därmed inga avvikelser mot tilldelade medel.

Investeringsbudget	Budget 2019	Budget- justering	Prognos 2019	Avvikelse
Stadsmiljöprojekt	18,2		18,2	0,0
Klimatinvestering, sollcellsdrivna teknikhus		0,9	0,9	0,0
Inventarier och maskiner	2,9		2,9	0,0
Summa	21,1	0,9	22,0	0,0

Nämnden sökte överföring av klimatinvesteringsmedel från 2018 i verksamhetsberättelsen och kommunstyrelsen beviljade nämnden en budgetjustering med 0,9 miljoner kronor för att slutföra gestaltningen av eventuella solenergidrivna teknikhus vid plaskdammar.

Nämnden söker investeringsmedel för trygghetslarm

Trygghetslarm till Sörklippans äldreboende. Ansökan avser medel till ny utrustning med anledning av ny avtalsleverantör. Sökt belopp: 350 000 kronor.

Nämnden söker investeringsmedel för att stärka kris- och beredskapsplanen

Ansökan avser medel för att stärka kris- och beredskapsplanen för värmebölja genom att köpa in fläktar och portabla AC till vård- och omsorgsboenden. Sökt belopp: 200 000 kronor.

Nämnden söker investeringsmedel för att rusta förskolans inomhusmiljöer och gårdar

Ansökan avser medel till inventarier på förskolorna samt för att rusta förskolornas inomhusmiljöer och gårdar för att klara en eventuell varm sommar. Sökt belopp: 1 miljon kronor.

Omslutningsförändringar

Nämnden anmäler inga omslutningsjusteringar i nuläget.

Budgetjusteringar

Nämnden ansöker om medel för kompetensutveckling

Beroendetillstånd

Kompetensutveckling gällande beroende och missbruk för socialsekreterare inom beställarenheten och utförarenheten. Medarbetare får ökade kunskaper om alternativa arbetssätt för metoder i arbete med missbruk och beroende. Sökt belopp för insatsen: 124 200 kronor. Bilaga 3

Durewall-metoden

Kompetensutveckling i form av utbildning av tre handledare inom äldreomsorg i Durewall-metoden, en lågaffektiv och konfliktdämpande metod med fokus på ett medmänskligt bemötande. Lågaffektivt bemötande skapar möjligheter för en lugn och trygg demensomvårdnad. Sökt belopp för insatsen: 73 050 kronor. Bilaga 4

Läkemedelshantering

Kompetensutveckling gällande läkemedelshantering för omvårdnadspersonal på vård- och omsorgsboende för personer med demens/personer med stora geriatriska omvårdnadsbehov. Kunskap om läkemedelshantering ökar både den enskildes välmående och patientsäkerheten. Sökt belopp för insatsen: 79 475 kronor. Bilaga 5

Palliativa ombud

Kompetensutveckling för omvårdnadspersonal och sjuksköterskor på vård- och omsorgsboende i form av utbildning av palliativa ombud för att ge god palliativ vård till människor som befinner sig i livets slutskede. Sökt belopp för insatsen: 234 816 kronor. Bilaga 6

Psykisk ohälsa

Kompetensutveckling för omvårdnadspersonal inom hemtjänsten i form av utbildning om psykisk ohälsa hos äldre. Ökad kunskap leder till att den enskilde får rätt bemötande. Sökt belopp för insatsen: 127 680 kronor. Bilaga 7

Signs of Safety

Kompetensutveckling för nya socialsekreterare inom enheten för barn och unga i arbetssättet Signs of Safety. Satsningen leder till ökad kompetens i att göra bra risk- och skyddsbedömningar och skapa förutsättningar för ett förändringsarbete. Sökt belopp för insatsen: 62 000 kronor. Bilaga 8

Nämnden ansöker om medel för klimatinvesteringar

Elcyklar till hemtjänsten

Förvaltningen arbetar för att bryta invanda mönster vid transporter. För detta behövs alternativa transportmedel till bil. Förvaltningen söker medel för att köpa in 14 elcyklar till hemtjänsten. Sökt summa: 307 000 kronor. Bilaga 9.

Solcellsdrivna solcellskomprimatorer - BigBelly

För att minska transporter vid tömning av sopkorgar från stadsdelens strandbad och parkmark söker förvaltningen medel för att installera fem stycken skräpkorgar med solcellskomprimering. Projektet innebär att ytterligare fem komprimatorer ska placeras ut under perioden 2020-2022, totalt 20 st. BigBelly. Sökta projektmedel 2019: 250 000 kronor. Bilaga 10.

LED-belysning vid Solviks motionsspår

Projektets syfte är utbyte av belysningen vid Solviks motionsspår till LED-armatur. I samband med uppväxlingen kommer murkna belysningsstolpar och en över syn av elledningarna ske. Sökta projektmedel 2019: 1 300 000 kronor. Bilaga 11.

Nämnden ansöker om medel för trygghetsskapande åtgärder

Trygghetsskapande belysningsåtgärder vid Bällsta å i Annedal

För att ökad tryggheten för alla som vistas utmed Bällsta å ansöks om medel för belysningsåtgärder vid Bällsta å i Annedal. Sökt belopp: 2 250 000 kronor. Bilaga 12.

Trygghetsskapande åtgärder utmed Solviks motionsspår

I samband med utbyte av armaturer i Solviks motionsspår behöver kompletterande trygghetsskapande åtgärder genomföras i avsikt att skapa fri sikt på och kring spåret genom selektiv beskärning och röjning av sly, buskar och ungräd. Sökt belopp: 300 000 kronor. Bilaga 13.

Övrigt

Synpunkter och klagomål

Synpunkter och klagomål är värdefull information för förvaltningens arbete med att utveckla kvaliteten i verksamheten. De ger möjlighet att förebygga och åtgärda brister och att identifiera förbättringsområden. Inom förvaltningens verksamheter finns det en öppenhet och lyhördhet för synpunkter och klagomål samt rutiner för att rätta till fel och brister som uppkommer. Klagomål löses vanligtvis inom berörd enhet i dialog med den som har lämnat klagomålet.

I förvaltningens verksamheter registreras klagomål och synpunkter i varierande grad. Det innebär att den statistik som har levererats från enheterna inte är fullständig. Skriftliga synpunkter/klagomål registreras som regel av enheterna, en del diarieförs. Men flertalet synpunkter och klagomål ute i verksamheterna framförs muntligt och kanske även hanteras omedelbart. Klagomål som inkommer följs alltid upp inom berörd enhet och de som lämnat klagomål har fått återkoppling.

I tabellerna redovisas de synpunkter och klagomål som har registrerats inom förvaltningens verksamheter.

Antal positiva synpunkter

	Avdelning Förskola	Avdelning Socialtjänst och fritid	Avdelning Äldreomsorg
Tillgänglighet	0	1	1
Bemötande	20	5	54
Kompetens	1	5	23
Kontinuitet	0	0	4
Information	16	0	1
Handläggning	2	4	0
Insatsens innehåll	0	9	12
Annat	0	2	5
SUMMA	39	26	100

Antal klagomål

	Avdelning Förskola	Avdelning Socialtjänst och fritid	Avdelning Äldreomsorg
Tillgänglighet	2	13	26
Bemötande	6	13	12
Kompetens	4	5	6
Kontinuitet	0	0	10
Information	19	5	3
Handläggning	15	11	0
Insatsens innehåll	0	4	12
Annat	20	2	1
SUMMA	66	53	70

Synpunktsportalen

I staden tillämpas ett system för synpunkts- och klagomålshantering, Synpunktsportalen (SPP). Systemet möjliggör för medborgare att på ett enkelt sätt rapportera in frågor, klagomål, idéer, felanmälan och beröm.

Bromma är en av de stadsdelsförvaltningar som får flest synpunkter och klagomål från stadens invånare per år och ärendeantalet växer för varje år. Administrationen av dessa ärenden är resurskrävande.

Antalet inkomna ärenden under första kvartalet i Synpunktsportalen uppgår till 536 (jämfört med 176 under samma period 2018). Av dessa är 478 avslutade, vilket innebär att de är besvarade eller vidarebefordrade för åtgärd till entreprenören. Resterande ärenden är under utredning. Förutom SPP tillkommer ärenden via telefon, mail, brev och besök.

Ärendena i SPP är fördelade på följande kategorier:

- Frågor 138
- Klagomål 105
- Idéer 35
- Felanmälan 246
- Beröm 12

De flesta klagomålen har i själva verket rört sig om driftstörningar och borde därför ha registrerats som felanmälan och gått direkt till entreprenören. Förvaltningen har via SPP-systemet vidarebefordrat dessa ärenden till driftentreprenören för åtgärd. Det största antalet frågor handlar om träd och vegetation samt parkunderhåll och lekredskap i parker.

Digitala signaturer

Detta dokument har signerats digitalt av följande personer

Namn	Datum
Lisa,Kinnari	2019-05-15